

CSOMOR HENRIETT
REMÉNYT HOZTÁL
NOVELLÁSKÖTET

CSOMOR HENRIETT

REMÉNYT HOZTÁL

NOVELLÁSKÖTET

KIADOTT KÖNYVEIM 8.

MEGJELENT MAGÁNKIADÁSBAN
2018. MÁJUSÁBAN A 89. KÖNYVHÉT ALKALMÁBÓL.

KÉSZÜLT 2018. MÁJUSÁN
EREDETI JAVÍTOTT BŐVÍTETT VÁLTOZAT
MÁSODIK KIADÁS

TARTALOMJEGYZÉK

01. Előszó
02. Ajánlás Csomor Henriett novelláskötetéhez...
03. Köszönetnyilvánítás
04. A száguldás szerelmese
05. Szőlőhegyi emlékeim
06. Aranyfűlbevaló
07. Visszatér a vándor egy jó szóért
08. Fák országa
09. Felejthetetlen fájdalom
10. Reményt hoztál
11. Szeretett fénye
12. Ötöslottó álom
13. Aranyos bácsika
14. Négylábú hűséges társ
15. Saját bőrén tanul az ember
16. Elválaszthatatlanok
17. Kitartás a mindennapokban
18. Szív rejtekén
19. Hitem ereje
20. Karácsony csodás pillanata

01. Előszó

Kedves olvasók!

Csomor Henriett vagyok, egy Baranya megyei faluban élek Hosszúhetényben.

Gyermekkorom óta írogatok, hosszú ideig csak a saját örömömre az íróasztalomnak írogattam. Manapság már különböző közösségi oldalakon is megjelenek.

Úgy érzem, az írás segít feledtetni a hétköznapi gondjait-bajait. Ez egy teljesen más világ, ahol szárnyalhatnak a gondolataim s közben fejlődhet az agyam írási készsége. A monitor eltakar a külvilágtól, biztonságot ad nekem.

Sok éven át csak verseket írtam, mert azt hittem, hogy a versek gyorsabban készen lesznek. Mostanában már kételkedem ebben.

Néhány hónapja, egy véletlen folytán kezdtem el novellákat írogatni, amely kellemes csalódást okozott nekem. Itt leírhatom s újraélhetem életem fontosabb szakaszait, olyan mint egy fénykép, amelyet én tehetek széppé. Elkezdni nehéz, de a fantázia segítségével bármikor lehet folytatni. Pár évvel ezelőtt még abban a gondolatban éltem, hogy a velünk történt eseményeket olyan könnyű leírni, hogy nem is érdemes vele foglalkozni. Rájöttem, az élet törékeny, emlékezni pedig csodálatos dolog, amíg lehet.

Az első novelláskötetembe tizenegy írásomat bátorkodtam megmutatni. „Reményt hoztál” a címe, mely több értelmet adott életemnek. Köztük az írás is szerepel, melyet remélem sokáig tudok csinálni. Ez a fajta időtöltés, értelmet ad életemnek.

Kedves olvasóimnak köszönöm, hogy beleolvasnak könyvembe.

Kellemes időtöltést kívánok mindenkinek.

Tisztelettel...

Csomor Henriett

Hosszúhetény

2017. december 06. Mikulás napján.

02. Ajánlás Csomor Henriett novelláskötetéhez...

KEDVES OLVASÓK!

Egy ifjú hölgy életében eljön az a pillanat, mikor rájön, a sok megpróbáltatások után, döntenie kell, hogy hogyan is lesz tovább.

Az, hogy üldögél egy sarokban és kesereg, az nem vezet sehová, ki kell adnia a felgyülemlett gondolatait és elképzeléseit a közeli és távoli világról, s ezt teszi az immár hatodik kötetében, életrajzi elbeszélése és négy verseskötete után, egy novella összeállításban.

Henriett élete egy viszonylag könnyen meghatározható szűk körre korlátozódik, mozgástere sok mindentől és sok mindenkitől függ, segítség nélkül sokszor megoldhatatlan. De... a szelleme szárnyal, emlékezik a múlt meséire, amiket édesanyjától hallott, és leírja kötődését nagyapjához, valamint a táj, erdők, mezők, égboltok felfedezéséről. Valójában bármiről is ír, szép képekkel láttatja a régi történeteket olvasóival, rákényszerítve ezzel a könyv továbblapozására az érdeklődőt.

Érzelmi kötődésekről is vall, imádott édesanyjához fűződő szoros viszonyáról, egymás iránti rajongásukról. Henriett az írásban találta meg a vigaszt és élvezetét az életnek, lelkiileg is megérintette a világ sokszínűsége, kinyílt a látásmódja, akár csak egy ablakból kinézve, vagy egy motoron száguldozva, a teknősbékától a nyúl futásának sebességéig bezárólag...

Feltétlenül ajánlom ennek a novellafüzérnek az elolvasását, mely megvilágítja egy ifjú hölgy életét, örömeit és reményeit láthatjuk meg egy olyan tükörben, amit enélkül nem is tudnánk elhinni, megismerni.. Egy más látásmódból szemlélhetjük a sérült emberek életmódját.

További sikert kívánok a jövőben, akár még várva újabb köteteket is.

ÖSZINTE TISZTELETTEL...

NAGY VENDEL

Szekszárd... 2017. december 06. Mikulás napján

03. Köszönetnyilvánítás

Hálásan köszönöm Koncz-Salamon Szilviának az irodalmi munkámban a helyesírás javítási munkáját.

Köszönöm Nagy Vendelnek a megtisztelő ajánlást novelláskötetemhez.

Hálásan köszönöm Nagy Vendeltől kölcsönkapott versét, amely díszíti novellámat.

Köszönöm a Hosszúhetényi Polgármesterének, Dr. Csörnyei Lászlónak könyvem kiadatási segítségét.

Köszönöm Bernáth Miklósnak és a Kronosz Kiadónak áldozatos munkáját.

04. A száguldás szerelmese

1998-ban egy németországi sérültek eszközbemutatóján vettem részt. Volt ott minden, csak a pénztárca bírja. Mennyivel fejlettebb és felkészültebb volt ez az ország a sérültek életének megkönnyítése céljából. Az is igaz, hogy mozgássérültként semmilyen segédeszközt nem használtam, így nem is tudhattam, hogy megy ez nálunk. Néztam a különböző segédeszközöket, s mind mellett el tudtam menni szívfájdalom nélkül.

A háromkerekű meggybordó mopeden igencsak megakadt a szemem.

Gondolataim szárnyra kaptak, s mindjárt beindult a fantáziám. Mennyire jó lenne nekem egy ilyen otthonra. Ki tudnék menni egyedül az utcára, önálló lennék. Talán be is tudnék vásárolni, legalább így tudnék segíteni otthon.

S nem utolsó sorban, szabad lennék, mint a madár.

Várjatok kicsit, kérlek szépen, mondtam kollegáimnak, akik már tovább is akartak menni. Egy ilyen csodán nem lehet csak úgy továbblépni, mondtam. Ki szeretném próbálni azt a motort, és odakísértek a standhoz.

- Can I try? - kérdeztem.

Ráültem a motorra, amit hivatalosan mopednek hívnak, de a motor kifejezés vagányabb. Így nem gondol mindjárt az ember a szegény sérülthez, aki képtelen az önálló életre.

Megfogtam a kormányt, a jobb kezemenél volt az előre kar, a balnál a hátrafele kar, hüvelykujjammal nyomtam az előre kart és kormányoztam, beállítottam a sebességet a nyúlra, ez volt a leggyorsabb sebességi fokozat. S iszkiri, lobogott a centis hajam, s a többi nézelődők hajukat vesztve rohantak utamból. Szép kis kalamajkát okoztam, de életemben először szabad voltam, s nem érdekelt más. A pillanatnak éltem, és élveztem minden percét, hirtelen elvesztek korlátjaim. Szerelmese lettem a motornak. Ha törik, ha szakad, meg kell szereznem. Meggyőzőm anyut, ha közgyógyra fel lehetne íratni otthon, akkor engedje meg. A féltés ideje hamarosan le fog járni, s ezt meg kell érteniük.

Hét év telt el, amíg sikerült hozzájutnom a motorhoz.

Minél előbb szerettem volna lerombolni a féltés falait. Huszonöt éves voltam, s épeszű, tudok magamra vigyázni. Szerettem volna megízlelni a szabadság ízét. Ugyanis én még soha nem voltam egyedül utcán, bár tudtam picit járni, de annyira nem, hogy biztonsággal kimehettem volna. Most a kezemben a lehetőség, s ha most okosan cselekszek, akkor sikerülhet.

Persze azért akartak szabályokat hozni szüleim.

Hamar sikerült ledöntenem, mert nem vagyok én kisgyerek, hogy csak a ház körül motorozzak. Tisztában voltam vele, ha kimegyek az útra, bármi történhet velem. Felborulhatok, nekem jöhetnek vagy kicsúfolhat bárki, aki gyűlölködni akar. Eleinte keménynek és kitartónak kell lennem. Mennie kell, nem olyan ördögös dolog az egész.

Meglógásaimat sikerült eltitkolnom egy darabig, és az öröm ott gyűlt a szívembe. Először csak a telepig merészkedtem, egykor itt a bányász családok laktak. Sok kis apró fehér falú házacska, egymás mellett kis udvarral.

Az egészben egy baj volt, amikor felmentem a faluba, rengetegen ismernek, megszólítanak, beszélgetnek. Kíváncsiak, mivel megy ez a motor, mert nem hallják börrögni. Kissé megmosolygom a kérdést, akkumulátoros, válaszoltam.

Mire hazaértem, már rég tudták, hol jártam, így kár is lett volna tagadnom. A faluban voltam, de nem lett bajom és már kenyeret tudnék hozni neked, anya. Ki volt, aki beköpött? - kérdeztem. A Putyi, apád volt munkatársa. A fene essen bele! - mondtam, előbb jól kikérdez, s utána meg közli veletek, hol járok.

Szüretkor csak beálltam a lugas soraiba és szedtem a szőlőt. Volt, hogy túl lassú volt a puttonyos és a trepnire tettem a vödröket, s felvittem. Göröngyös volt az út, de nem izgatott, imádtam, hogy segíthettem. Mikor felértem, letettem a teli vödröket a lépcsőre, amely a lábaimnál volt elhelyezve, s már mentem vissza a sokadik fordulóért. Persze, olyan is előfordult, a szüretelő barátunk kislányát is vittem egy kört. Háromszor akkora odafigyeléssel vezettem, s nagyon lassan, békába mentem dombnak lefelé, nehogy leessen a picike.

Apám halála után anyukámra maradt a szőlő. Így anya dolgozta meg, egyedül. A szőlőt egy év után kivágatta, mivel túl sok volt már neki. Elmúlt már hatvan és nem szerettem látni, hogy annyit dolgozik. Vigyázna csak az egészségére, mert szükségem van még rá. Az a szőlőtulajdon meg kit érdekel. Senki se tudja, hogy kié lesz, él még öreganyám, s övé a tulajdon fele része.

Évekkel ezelőtt volt egy nagyon forró nyár. Öntözni kellett, mert különben kiszáradt volna a konyhakert. Hajnalban inkább én is felkeltem, s a motorommal kísértem anyut a szőlőbe, nehogy egy csavargó leüsse, vagy bármi más gond legyen a kietlen szőlőhegyben.

Isteni érzés volt a hajnali friss levegő a fülledt szoba után, ahogy száguldoztam lefelé. Fekete hajamba belekapott a szél és csak úgy lobogtatta.

Anya beindította a szivattyút, s öntöztem a motorból a hideg kúti vizet. Még anya lekapkodta a zöldbabot, s a paprikát.

Szőlőnk végéből, kék ég alatt, a mennyei csendben, két őzike ballagott fel. Tudtam, hogy a zöldbabot jöttek volna dézsmálni, de akkor is lenyűgöző látvány volt.

Borongós ősz volt, a föld még nem szikkadt fel teljesen. Akkor is ki akartam húzkodni a paradicsomindákat a földből, így rámentem a földre, s kértem egy kapát anyától. A motoron oldalra kifordulva neki is fogtam a munkának, mindent lehet csinálni, csak ki kell gondolni, hogy hajtom végre. Majdnem kész voltam, de beragadtam a sárba. Ebből mi lesz, gondoltam magamban, anyám dühös lesz. Szó nélkül hozott egy deszkát, s kisegített a sárból.

Nagyon gyakran kikapcsolódásképp kimotorozok az erdőbe, ahol lelkem megnyugszik, érzem, ahogy körülölelnek a fák. Kitárhatom a szívem, sírhatok, vagy nevetgetek, senki nem árul el.

Nagyon gyakran felmegyek a dombra, ahol az ég, s föld olyan közel van egymáshoz, hogy belátni a lábas erdő magasságát. A látvány magáért beszél.

Hivatalos ügyeket is szoktam intézni. Postára, s gyógyszerértárra menni, valaki mindig be-megy, s vele szoktam üzenni, hogy legyenek szívesek kijönni hozzám.

Anyukám gyakran mondja, hogy a száguldás szerelmese vagyok.

Falun belül teljesen önálló vagyok. Egy nagyon nagy bánat keseríti életem, ha elmegyek valahova anyukámmal. Nem tudok kiszállni, mert nincs olyan kis elektromos szék, amit könnyen be és ki tudnánk venni a csomagtartóból. Szabadjára tudnék mozogni én is, mint bármelyik ember.

A legrosszabb érzés, amikor halottak napján ellátogatunk nagyapám sírjához, s nem tudok bemenni a sírkertbe, mert a kerekesszéket nagyon nehéz tolni. Őszintén szólva, gyűlölöm a kerekesszéket, mert abban szerencsétlenebbnek tűnök. A nép pedig azt hiheti, amit mindig szokott. Nemcsak mozgássérült, hanem hülye is vagyok. Ezt a borzalmas érzést, naponta tapasztalom az utcán, a buszon.

Ködfátyolban

Fáradt lelkem kalitkába zárva,
szabadságért kiált,
motorra pattanok,
élvezem a sebességet.
Kihalt téli utcákon száguldok,
arcomba vág a hideg szél.
Senki sincs, aki enyhítené magányos életem,
félelmemben nincs, aki
fogja a kezemet,
üvölt bennem a fájdalom.
Egyedül vagyok a világban,
rohanok hogy felejtsek.
Feltekintek a szürke égboltra,
ilyen szépet még sohasem láttam.
Ködfátyolban úszik a hegygerinc vonala,
alig látszik a csúf-fekete
lábás erdő alja.
Mintha égi angyalkák vigyáznák
a kopár hegy álmát.

2017. november 8.

05. Szőlőhegyi emlékeim

Sok éve járom már a családi birtokot. Apám mindig birtoknak nevezte az egy holdas szőlőjét, ami szőlőből, szántóföldből és gyümölcsösből állt. Számára a birtoka volt a mindene, idejárt hétköznapi, hétvégén, s ünnepnapkor.

Gyermekeként mindig a szőlőben voltam, anyu nélkül nem akartam otthon maradni, akkor sem, ha unalmasnak tűnt az egész napos munka.

Aztán, ahogy cseperedtem, én is akartam segíteni. Pontosabban kiharcoltam magamnak, hogy segíthessek úgy, mint a tesóm. Már a karós szőlőben megtanultam kapálni, lehettem olyan nyolc-kilenc éves. Persze egy hosszú sort, amely a kúttól kezdődött, s gyümölcsösnél ért véget, azt nem győztem egyedül végigkapálni, így mindig megosztottuk anyával, besegítettem neki. Aztán ha végeztem, kapámra támaszkodva tovább ballagtam és beelőztem anyut, s folytattam a kapálást. Néha meg kellett fognom a karót, hogy el ne essek. Apám, aki volt, hogy a teraszon ült a foteljában, mindig durván rám ordított: Rókás, (ez volt az egyik becenevem) ne rángasd azt az átkozott karót, csak kitöröd, több kárt csinálsz, mint hasznod. Felállok, hanau ordítottam neki vissza, fájt, hogy így beszélt velem.

Minden munkamenetet betéve tudtam, amit nem értettem, azt anyu elmagyarázta. Apám sose fogott maga mellé, ahogy más tanította a gyereket.

A tőkés szőlőt hamar felváltotta a lugas rendszer. Három nagy szakaszból állt az egész szőlő.

Édesanyám rengeteg szőlővesszőt ojtott. A nyári konyhában két fűrészporos nagy ládában nevelgette, öntözte a vesszőket.

Az egyik év nagyon esős volt, kiöntött a kispatak, s utat vájt magának a pincénk útvonalán. Nyáron csak leültünk a partra, s belelógattuk a lábunkat, órákat ott pancsoltunk tesómmal. Augusztusban mindig elkezdtünk hordót mosni. Apám kihozta az összes hordót, majd bográcsból forró vízzel kiforrázta őket és kiengedte. Abban a forró vízben isteni volt tapicskolni.

Aztán kívülről mi sikáltuk le kefével, s vizes ronggyal. Néha vízi csatáztunk, hirtelen rám zúdult a vödör hideg kúti víz. Mikor a tömlő be volt nyomva, gyors megfogtam, s lefröccsöltem apámat. Nagy volt a visongás, mindenkit elért a víz sugara. Ilyenkor olyan volt, mintha nyaraltunk volna, pedig csak a szőlőben voltunk.

Másnap anyu kimeszelte a pincét, lementem én is, mindketten kardigánban, mert lent nagyon hideg volt. Leültem az ászokfára, s simogattam a puha szürkepenészt. Mikor meguntam, elkezdtem söpörni és ülve belapátoltam egy vödörbe a szemetet. Elértem a vakablakig. Valamiért különleges érzés volt ott, pedig csak egy fehér kréta, s egy gyertya volt az ablakban. Olyan volt az egész, mint egy szentély. Ha minden egyes hordóra tennék egy gyertyát és meggyújtánám, milyen szép lenne. Itt lehetne egy jót mulatni, bánatot, s örömet temetni, erős falak titkaim takarnák.

Tanulmányaim végeztével mindennapomat a szőlőben töltöttem. Anyukám apám helyett is rengeteget dolgozott. Sajnáltam, de nem értettem, miért dolgozik erő felett. A hála kimutatása, s megköszönés helyett veszekedést kapott, s nem megbecsülést. Kegyetlen, s könyörtelen volt ez az időszak. Gyűlöltem apám közelében lenni. Volt, hogy anyámmal ketten dolgoztunk a szőlőben. Ilyenkor volt a legjobb kint, amikor megnyugodtam, s élveztem, amit csinálok. Néha még társaságot is kaptam, igaz, először mindig megijedtem, mert nem vettem észre. Kacsolás közben hirtelen neki dörgölösködött a lábamnak a mezei cirnos macska, akit mindig simogattam és a zsebemből ettettem. Leültem hozzá, hátamat nekitámasztottam az oszlopnak és ölembé vettem, olyan szépen dorombolt nekem, öröm volt hallgatni. Nem

szerettem a macskákat, mert mindig elhagytak, inkább kutyabolond voltam. Jacket nagyon megszerettem, mindig eljött hozzám. Félszemű volt szegény, biztos párosodáskor kimarták neki. Elmúltott egy-két hét, Jacket nem jött többé, hiába hívtam, biztos meghalt valahol a kihalt szőlőhegyben. Megsírattam szegénykét.

Szombat késő délután volt, elfáradtam, a lábam is fájt már, de nem panaszkodtam. Leültem az öreg gyümölcsösnek a partjára, amely olyan meredek, hogy nadrágféken könnyebb volt lejutnom, mint járva. Bekapcsolva a rádiót, pont a kedvenc műsorom ment. Szerintem ez lehetett a kilencvenes évek népszerű kamasz műsora, amely a Petőfin volt hallható, a Miska bácsi levelesládája. Nagyon meghatott ez a levél története, zokogtam, úgy fájt. Nem tudtam megérteni, hogy miért létezik ilyen gonoszság a világon. Egy volt diákja szeretett volna írni a beteg volt tanárjának, aki évek óta ágyban fekszik. Soha nem kapott választ levelére. A diák felvette a kapcsolatot a műsorral, kiderítették, soha nem kapta meg a levelet a tanárja, mert felesége elhallgatta a leveleket tőle, mondván, felzaklatná férjét. Úgy fájt, sajgott a szívem, s arra gondoltam, Istenem szegény, még ezt a kis örömet is elvették tőle.

Már nem emlékszem hányadik tavasz köszöntött ránk, amikor venyítet hordtuk ki a szőlőből. Valami éktelenül sírt a nagy bozótosban. Pár pillanat múlva tesóm egy vérző kis őzikével tért vissza. Kegyetlen orvvadász meglőhette és hagyta szenvedni szegénykét. Ölembé vettem, s vele sírtam, rátettem a sebére egy nagy levelet, hogy hűsítsem sebét, úgy látszott, jobban van. Azonnal hazahoztuk, cumis üvegből megittattuk hideg tejjel, de nem lehetett rajta segíteni. Bejöttem, mert nem bírtam nézni, hogy az az aranyos kis őzikém szenved. Apám hidegen és mereven közölte, hogy sírás nincs, nem akarom meghallani, megdőglött. Persze, hogy nem bírtam ki zokogás nélkül.

Mielőtt apám meghalt, a fél szőlőt eladta.

Akkor először éreztem, hogy felnőttként kezel. Megnyugtattam, jól csinálta, a másik felébe úgyis sokat dolgozhat, mert itt maradt neki a kékfrankos szőlő, amely nyolc sorból állt és az új gyümölcsös, az almafák, ringlók, s a barackfák, amelyeket elég lesz metszegetned.

Ebben a hitben folyt tovább az élet. Naponta lesétált, ivott pár litert, aztán hazajött és ordított tovább, amíg el nem aludt. Nem törődött ő már semmivel, pedig tudta, érezte, vagyis érezhette, hogy meg fog halni. De akkor sem volt egy jó szava hozzánk. Mintha taszítani akart volna mindenkit magától.

Bekísértem a kórházba, csak egy pusztit adott, aztán elrohant, hirtelen szorongás ült a lelke-
men.

De ő már sírva elrohant.

Apa, ne menj el, ordítottam utána.

Soha többé nem láttam.

Kétezer tizenhárom, május ötödikén, Anyák napján örökre elment.

2017. november 20.

06. Aranyfűlbevaló

1956-ban a forradalom idején, anyai nagyszüleim egy baranyai kislelben éltek Szilágypusztán.

Ez egy régi uradalmi birtok volt, egy kastéllyal, s körülötte cselédházak álltak. A későbbiek során a kastélyból irodák, illetve a cselédházakból családi házak lettek. Jobbára azok laktak itt, akik az állami gazdaságban dolgoztak.

Nagyapám napestig a földeken dolgozott. Ő nagyon csendes, halk szavú, szorgalmas ember volt. Élt-halt a családjáért, végtelenül türelmes, s szelíd lelkülettel bírt, kislánya mosolyában fürdött. Nem múlhatott úgy el a nap, hogy ne ölelte volna meg gyermekeit, és ne vitte volna ölebe ki kislányát a nyár esti csillagos eget nézni. Az aranyfűl hold mosolygott, s a csillagok fényesen ragyogtak, miközben a Göncölszekeret követték. A kislány kicsi karját édesapja nyaka köré fonta, és arcát puszilgatta. Apja vállán aludt el. Óvatosan bevitte a szobájába, s ágyába fektette. Egy darabig még ott ült mellette, mert a kislány félálomba motyogta: apa ne menj el, nagyon szeretlek. Még sokáig nézte a hatéves Erzsikét, aki fiatal kora ellenére sokat segített a ház körül. Végre ő is lefeküdt, s megpihentette fáradt testét.

Virradatkor kakasszóra ébredt.

Megsimogatta Rexit, a kutyát, s azt mondta neki: vigyázz a családomra, este jövök, és betette maga után a kiskaput.

Édesanyjuk is hamar elindult a gazdaságba megfajni a teheneket, kigánézni, s megetetni őket. Az esti fejésnél már Erzsike is ott volt édesanyja mellett, állt, kis pléh bögréje kezében, és anyukája merített neki a frissen fejt langyos tejből. Jól is esett neki, az egésznapos futkosás és fáramászás után. A falu apraja-nagyja mindig együtt játszott, az egész terület az övék volt, míg a szülők a mezőgazdaságban dolgoztak. Gyakran lementek a kastélyparkba, ahol kedvükre kuglizhattak. Kis csapatokat alkottak, s órákig játszottak a friss levegőn. Rex mindig velük volt, soha nem bántott senkit, de nagyon védte kis gazdáját. Míg ők játszottak, addig Rex boldogan heverészett az árnyékot adó fűzfá tövében.

Aratás idején rengeteg hatalmas kazlakban állt szalma, a gyerekek imádtak rá felmászni, ugrálni rajta. Boldogan sikongattak, miközben lecsúsztak a kazlakról. Erzsike öcsikéje is előszeretettel felmászott, gondolta, ha a nővére lecsúszott, akkor ő is, és különben is már nem először csinálja. Fiú léteére nagyon nyámnnyila gyerek volt. Mindig a tűzről pattant nővére húzta ki a bajból. Szóval, a fiúcska vidáman csúszott lefelé a kazalról, és hirtelen egy üregbe esett bele. Körbe állták a kazlat, azt sem tudták, mi fog történni, megrémültek mind. Azt hitték, megfullad, de valahogy mégis kimászott, hajaszála sem görbült a kis gézengúzknak.

Így teltek-múltak a napok, hetek, hónapok. Kukoricaszedéskor a szülők magukkal vitték a gyerekeiket segíteni. Nagyon hosszúak voltak a kukoricasorok, de bírni kellett, mert édesanyjuk nem tűrte a siránkozást. Sosem játszott velük, s feleannyi szeretetet nem kaptak édesanyjuktól, mint én most édesanyámtól.

Kezükbe kaptak egy szöveget rajta egy madzaggal, hogy a szöveget el ne hagyják. Ráakasztották a csuklójukra, a szöggel felhasították a kukorica csumát, valamelyest könnyebb volt leszedni a szárról. Édesanyjukkal egy darabig együtt haladtak a gyerekek, mikor elfáradtak, inni adtak a szomszéd munkásoknak.

Erzsike tűrte az egész napba beletartó munkát, mert végtelenül kitartó és türelmes, s pont olyan szelíd lelkületű, mint drága nagyapám volt.

Este édesapja karjaiban aludt el, mesélni sem kellett neki, olyan fáradt volt az ő egyetlen, édes kislánya. Elmerengve ült, hátát nekitámasztotta a falnak, kislányát magához ölelve tartotta. Édesszüleire gondolt, akik nagyon régen itthagyták őt. Árvaként nőtt fel két testvérével együtt, de mindhárman különböző családoknál.

Édesanyám és édesapám mennyire örülnének a kis unokátnak, ha élnének.

El sem tudjátok hinni, mekkora örömet ad nekem a kislányom. Egyetlen kislányom, kérlek, soha ne változz meg, mindig ilyen kedves és aranyos legyél, szeretlek drágám, suttogta párás szemmel, aztán álomba zuhant.

Ekkortájt rengeteg orosz katona fordult meg az állami gazdaságban. Teherautószámra hordták a deszkákat, a Zengő-hegy csúcsára barakkokat építettek maguknak, hogy valahol meg tudják húzni magukat. El tudom képzelni, milyen szép látványt nyújtott az erdő világa. Szarvasok gyönyörű agancsaikkal a fejükön, csoportokban vonultak le a patakhöz szomjukat oltani. Fenséges érzés lehetett szarvasbögést közről hallani. Biztos történt olyan is, hogy puska-vége csaltak egy vaddisznót vagy egy őzet, aztán nyárson megsütötték és jót lakmároztak belőle. Senki se tudja, mit rejt a nagy, s kietlen erdő mélye.

A katonák javarészt barátságos emberek voltak. Különösen szerették a gyerekeket, nem-egyszer kenyeret, s ritkán volt, hogy csokoládét is kaptak a gyerekek tőlük. Akkoriban nagy szó volt a csoki, mert igencsak szegények voltak. Erzsike nem ette meg a kis darab csokit, hanem hazavitte a családjának, s este a félhomályban mind a négyük egy kisebb falatot kapott belőle.

Másnap édesanyja a kislány lelkére kötötte, hogy mire hazaér, takarítsa ki a szobákat és a konyhát. Sürgött-forgott a lakásban, még öccsére is figyelt, nehogy rosszaságot csináljon. De az udvarban játszott farkaskutyájukkal. Néha berohant, hogy összeszedte a tojást a tyúk-anyóktól. Bementek a spájzba és betették a tojásokat a szakajtóba. A kislány nem szerette, ha rosszat csinálnak, mert tudta, hogy kikapnak. Édesanyja mindig a kisebbeket jobban szerette, öccsét különösen babusgatta, mert a fiúkat akkoriban még nagy becsben tartották, mondván, a fiúgyerek tovább viszi a családnevet.

Anyjáék tízen vannak testvérek, a szomszédos faluban éltek szüleikkel együtt. Az idősebb nővérek már kirepültek a családi fészekből. Kisöporította a szemetet, s kidobta a szemétdombra. Később vette csak észre, hogy elveszett az egyik arany fülbevalója. Sírva kereste szegényke a fülbevalóját, de sehol sem találta. Tudta szegényke, hogy mikor szülei megvették neki, nagyon sokba került. S ő most elvesztette, amiért szülei annyit dolgoztak, kis szívét bánat rágta.

- Apukám, apukám, sírva futott apja elé. Mi történt veled kislányom? - kérdezte apja kétségbeesetten, s rohant a kislánya felé. Válláról a tarisznyáját is a földre dobta, hogy minél előbb fel tudja venni kicsikéjét.

- Mi történt veled, csillagom?

Átölelte apja nyakát, apja letörölte könnyeit.

- Elvesztettem a kiskori fülbevalómat, amit vetettek nekem, amikor megszülettem. Anyunak nem merem elmondani, biztos kiabálna velem, pedig nem akartam elveszteni, hidd el, apukám.

Apjának befelé hulltak a könnyei, nem szerette, ha kesereg a kicsikéje, majd megszakadt érte a szíve.

- Tudod mit, kincsem, most megetetjük a nyulakat, addig megnyugszol, s nem mondjuk el anyának, ez a mi kettőnk titka marad, ígérem, drágám, csak ne sírjál.

Bementek, beszélgettek, vacsora után apja fogta Erzsikét, s lefektette. Nagyon zaklatott volt a kislány, s nem bírta elengedni apját, így együtt aludtak azon az éjszakán.

Hajnalban, mikor felkelt, apja megsimogatta kislánya arcát, s megpuszilta, ne félj drágám, nem lesz baj, légy nyugodt, sietek haza hozzád. Nehezen hagyta otthon, mert tudta, mélyen szomorú a kislánya.

Aznap egy orosz katona, aki jól ismerte a kislányt, odahívta a kislányt magához.

- Igyisuda gyevocska.

Nem értette, hogy mit kér tőle az orosz katona, csak az ösztöne súgta neki, hogy menjen oda hozzá.

S átadta a kislánynak az arany fülbevalóját. Ő pedig illedelmesen megköszönte a katona bácsinak, hogy megtalálta a fülbevalóját.

Erzsike boldogan rohant haza, apukája kint volt az udvarban.

Apukája felvette, s magához ölelte a kislányát.

- Nézd apa, nyitotta ki tenyerét.

- Hol találtad meg csillagom?

- Egy katona bácsi találta meg a szemétben, apukám, megvan a születésem ajándéka.

Apjának könny csillant szemében a hatéves kislánya mondatán.

- Édes kislányom te vagy az életem legszebb ajándéka, és hosszan ölelték egymást.

2017. szeptember. 30.

Megjegyzés: A forradalom évfordulója alkalmából.

07. Visszatér a vándor egy jó szóért

Gyönyörű ős volt, a madarak halkán daloltak a lombok közül. Már nem hemzsegték a turisták a tó partján. Egy hónapja már az iskolában becsengettek a diákoknak is.

Vadkacsák békésen úszkáltak a tóban, csak néha zörögtek a nádas levelei.

Jázmin egy tóparti házban élt imádott édesanyjával.

Leballagott a stégre, leült, s szétnézett. Lábát lógatva pacsállta a vizet. Azúrkék ég alatt színes ruhába öltöztek a fák, mintha bálba készültek volna, úgy pompáztak a sárga bordós-barnás lombkoronák.

Jázmin arca elkomorult, hirtelen rátörtek a nyomasztó, fájó gondolatok, ami keserű volt szívének, s mindig rabul ejtette a maró érzés.

Társ nélkül maradt ebben a cudar világban. Annyira szeretett volna valakit, aki hozzá tartozik, s szeretheti, megölelheti és átfonhatja kezeit derekán és odasimulhat hozzá. Vigyázhat rá, főzhet neki, levághatja haját, mint ahogy édesanyja tette egykoron apjával. Ezeket a gyönyörű érzéseket szeretne volna tovább vinni. De az Isten a szép életet nem engedte meg neki. Inkább taszította, de a sóvárgó romantikus lelkét megőrizte. Gyermekként már eldöntötte, hogy csak sérült társa lehet, mivel neki is voltak problémái, de vágyott a tiszta szeretetre, s arra, hogy ne egyedül kelljen leélnie hátralévő életét. Fél a magánytól és az egyedüllétől. Édesanyján kívül nincsen senkije a világon.

Mindig avval keseríti édesanyja szívét, hogy ő szeretne előbb meghalni, mert nélküle elképzelni se tudja az életét. Nem lenne más, csak szenvedés, s ezt nem akarja. Eleget szenvedett ő már egész életében, s annyira össze vannak nőve, keserű életük egybekovácsolta őket.

Anyján kívül senki se értheti meg családon belül.

Mintha félredobták volna, véleményét meg se hallgatták. Egy időben nagyon bántotta Jázmint, de kizárta őket életéből. Elviselhetetlen számára a megalázás, hogy öreganyja negyvenhárom évesen még gyereknek tekinti. Középkora ellenére szinte gagyog, ilyenkor a szőr is feláll a hátán, s lobognak az idegei. Bezzeg akkor nem volt gyerek, amikor öreganyját a saját fiától védte meg. A jócselekedet mára el van felejtve, s manapság az egyetlen halott fia a legjobb számára. Jázmin gyakran gondol arra, ha egészséges, akkor mára már saját családja és talán gyerekei is lennének. Gyerekeivel foglalkozna, s dolgozna, hogy megkönnyítse családja életét. Jobb napokon kéz a kézben sétálnának férjével. Szemeik szeretettől csillognának, ha egymásra néznének.

Késő délutánra járt már az idő, a kutya is türelmetlenül futkározott körülötte. Jól van, megyünk már, csak várj, míg felállok. Bozontos kutyám, ne nézz már olyan bánatosan. Menj, fuss egyet, te legalább megteheted, nem úgy, mint én. A fenébe is ennek a kegyetlen, keserű életnek. Néha úgy érzi magát, mint egy kivert kutya, akinek kutyaólja sincsen. Letörölte könnyeit, Bundás gyere, hívta, aki úgy egy méterre lehetett tőle.

Bementek a házba, a kandallóban már pattogott a tűz. Hosszan megölelte anyját, aztán együtt nézték az ablakon át, ahogyan reszketett a holdnak aranyhaja a tónak tükrén.

Kis idő múlva bementek a szobájukba, ahol kellemes meleg volt. Leült a számítógépéhez, bekapcsolta és írt. Gondolatai csak úgy vitték a sorokat. A szokottnál gyorsabb tempóban kellett volna írnia, mutatoujja egyre csak kopogott a billentyűkön. Nem győzött annyit írni, ezért igyekezett megjegyezni gondolatait, mert hamar elillantak, akár a virágok illatai.

Tíz ujjal könnyebb lett volna írnia, azonban a túlmozgásos keze így szokta meg. Soha nem panaszkodott, hiszen a semminél ez is több volt.

Másnak ez összpontosítás és kihívás lenne, neki élményt és kikapcsolódást jelent, amelyhez nagy csend is társul, mert figyelni kell a gondolataira. Az írás értelmet ad életének.

Egy péntek délután, amikor Pestről hazavitte édesanyja hétvégére, bementek a nagybácsiékhoz Érdre, akiknél Jázmin minden olyan hétvégét velük töltött, amikor nem tudott hazamenni.

Tizenkét évesen megkérdezte tőle imádott nagynénikéje: Mi leszel, ha nagy leszel? - Költő! - válaszolta egyszerűen. Nagynénje jót kuncogott, majd folytatta: Pénzköltő? - Nem. Írni szeretnék! - vágta rá határozottsággal, s elszántan.

Életében akadtak hullámvölgyei, de eddig mindig hűen visszatért önként választott útjához. Olyan, mint a vándor, ahol kap egy meleg szót, oda szívesen visszamegy, mert a lelki örömök mindig tovább lendítik az embert.

2017. november 14.

08. Fák országa

Gyönyörű napsugaras ősz volt. Mátyásmadár rikoltozik a dióért. Ismerem ezt a jómadarat, egész nyáron hallgat, aztán ha beköszönt az ősz, akkora ricsajt csap, mindenféle madárhangot utánózva, míg el nem csen a fáról egy-két szem diót. Naponta többször eljátssza a pimasz madara.

Az évszak szerelmese vagyok, imádom a színes határt.

Boldogságomban megölelném a festői táj szépségét. Mintha kaput alkotnának a bordós-sárgás lombkoronák, ahogy összeérnek. Madáracsicsérgés, s patak csobogása fogad a fák országában, ahol a megfáradt lelkem megnyugvást talál. Itt vagyok szabad igazán. Megsúghatom öröömöm, s bánatom a fáknak, megtartják a titkomat.

Te is velem vagy, te kedves drága jó barát, kiért a szívem megszakad. Messze vagy tőlem, mégis olyan közel. Lelkemben élsz, szívemmel látlak, ölelek, s simogatom gyönyörű arcod. Felidézem bársonyos hangodnak édes nyugalmát.

Képzletbeli oltáromnál, ahol nyújtózik az erdő, s a nap aranysugarára árnyékot vet a fény, ott szoktam érted imádkozni. Kérlek, ne vedd el őt soha tőlem, árva lennék nélküle. Belehalnék a bánatba, ha elveszteném. Pillanatra elképzelem, jössz le a fák közül, gyere kedves, itt vagyok, s várlak a fák alatti tisztáson. Szeretnék megölelni, s boldogan karomba tartani. Szertefoszlott hamar a fájó és csodás érzés.

Keserves zokogásom megtöri a csendet. Örökké itt őrizlek a szívem legszebbik, bársonyos szobájában.

Hirtelen nagy szél kerekedik, felkapja a faleveleket, percekig színes függönyként a levegőben tartja, aztán szanaszét szórja. Kék égbolton varjak köröznék hangos károgással fejem felett. El is indulok beljebb az erdőbe, csak még egy kicsit elidőzők a barna, virgonc mókuson. Ugrándozva jön le a fák közül, gomb kis szemével félve figyel. Lompos farka csak úgy lobog, ahogy fut fel a fára.

Cseppet se félek egyedül, a friss levegőn jól érzem magam. Miért is félnék, hisz egykor apai nagyapám is itt volt erdész. Családommal gyakran járunk errefelé kirándulni, nekem olyan, mintha hazajárnék. Egyvalami nagyon fáj, s a lelkem mélyén zakatol. Nem tudom, milyen az, ha az ember a nagyapjával sétál az erdőben. Amikor erdész nagyapám hozzáértően elmagyarázza, hogy az a növény, amire rámutatok, az milyen növény. S a lapulevelet nem csak szórakozásból tesszük a fejünkre, hanem azért, hogy hűsítse, s árnyékot adjon a tűző naptól.

Ha egészségi állapotom engedte volna, nagyapám után erdész lettem volna. De hát a sors nem így akarta. Félreértés ne essék, én nem az irodai munkára gondolok, hanem amit drága nagyapám végzett, járta az erdőt és láthatta gyönyörű vadvilágot. Egy kép őrzi az állatszeretetét, ebből következtek a szelíd lelkületére. Az erdő mélyén talált egy árva kicsi őzikét, hazavitte és felnevelte, majd később visszaengedte az erdőbe. Űl a képen erdész ruhájában és kalapjában, s öleli a fehér pöttyös kicsi őzikéjét. Nagyapám négy éves koromban örökre itthagytott. Röpke négy év alatt, nagyon szeretett, és én is őt.

Sötétedik, elcsendesednek a madarak, esthajnal csillaga fent ragyog már az égen.

Elbújok egy fa mögé, meglesem a szarvasokat, ahogy csapatostul vonulnak a hömpölygő patakhöz szomjukat oltani.

Hallom már patájuk egyenletes dobolását és látom agancsaikat a fejükön. Fenséges érzés ezeket a hatalmas állatokat közelről látni. Még egyszer rájuk pillantok, a távolból lenyűgöz a nyugaltságuk, s az erejük.

Képzeletemnek nem szab határt semmi sem

Kopár őszi fák,
téli álmukat alusszák.
Mégis oly jó kijárni hozzátok.
Csak ülök itt köztetek
az erdő közepén,
mintha vágyódva várnék valakit.
Pedig tudom, nem jön el
az, kit oly régóta várok.
Szemem a vén fák közé téved,
s oly nagyra nől bennem a vágy,
hogy a képzeletemnek már nem
szab határt semmi sem.
Ropog az avar, mintha valaki
járna rajta.
Könnyeim arcomat mossák.
Remegő ajkam hangtalanul hívna,
s biztatnálak, hogy nemsokára
leérsz a fák közül.
Gyere, gyere csak, kedves.
Nemsoká itt vagy, s átölelhetlek.
Drága simogató érzés járja
át lelkem, egészét.
Szívemben hordom szeretetét.
S mintha ölelnélek, szívem
köré fonom kezem.
Mennyei csendet hallgatom.
Tomboló szél söpri száraz faleveletek.
Kék égbolton fekete varjak károgva,
csoportosan vonulnak.
Szárnyuk suhogását tisztán hallani.
Esőtől duzzadt kis patak
locsogva, csacsogva kísér,
a patak utol nem ér.

2017. szeptember 13.

09. Felejthetetlen fájdalom

Még mindig úgy fáj nagyapám elvesztése, pedig közel harminc éve történt, gyermekként vesztettem el. Belém égett a hiánya, soha sem beszéltem róla, inkább magamban tartottam. Nem szerettem, ha feltépik a sebeim azzal, hogy állandóan róla szólnak. Nem tudom elviselni, még a tudata is fáj, hogy nincs már velem. Csendesen őrzöm szívemben. Édesanyámon kívül ő volt az egyetlen ember, akit imádtam. Foglalkozott velem, s éreztem meleg szeretetét, amit ajándékként kaptam tőle minden egyes alkalommal, mikor ott voltam. Pusztán a jelenléte megnyugtató volt, hogy mellettem van, s láthatom. Tizenegy évesként csapásként ért a halála. Annyira egyedül voltam, darabokra zúzott a fájdalom, hogy nincs többé. Nagyon kemény időszakom volt, mindentől félttem, s rettegettem a rám törő gondolattól, hogy egyszer anya is itt hagy. Teljesen kétségbeestem és zokogtam. Sokáig fogok élni, vigasztalt anya. Töröld meg a szemed, és nyugodj meg, kislányom. Csak a papámat akarom visszacapni, szeretném mindig látni. Emlékszem, mamám teljesen úgy kezelte, mintha semmi baj sem történt volna. S játszani akart velünk az autóban. Hagyj kérlek, nincs kedvem, meghalt az én imádott nagyapám.

Számomra érthetetlen volt, hogy tudja leplezni szomorúságát, s miért nem érti meg az én mély bánatomat.

Könnyes szemmel az ablak felé fordultam, s bucímat majszoltam.

Milyen kegyetlen az élet, nem engedte, belekóstoljunk a kettőnk örömébe, csupán csak egy év választott el, hogy végleg hazakerüljek. S talán többet lehettünk volna együtt. Az sem zavart volna, ha ott ülök az ágyánál, s fogom csontos kezét. S most én mesélek neki, talán enyhítettem volna fájdalmát. Szegénykémet elvette tőlem a kegyetlen halál. Soha többé nem várt engem sugárzó mosolyával és csillogó tekintetével.

Temetése után álmaimban találtam megnyugvást, gyakran eljön, csendesen hozzám szól, szeretettel ölelem, s ölébe kuporodom. Aztán jön egy köd, olyan, mint őszi hajnalokon, hideg és nyirkos, s már nem látom, mert a hajnal elvette az édes álmomat.

Halottak napján, temető kapuján belépve, gyertya fénye ragyog a hűvös este csendjében. Őszi szél suhan át a vén nyárfákon. Reszketve lebben a holdnak hosszú aranyhaja, fénylő csillagok köré gyűlnek. Nagyapám sírjához lépve nyugalmat érzek, gondolatom sokszor nálad jár. Semmit sem változott a szeretetem irántad, neked mindig az maradok, aki voltam. Csak az évek nagyon hosszúak nélküled, s vannak órák, s percek, amikor szeretném, hogy mellém ülj és beszéljess velem, mert tudom, te megértenél. Miért nem vagy velem? Szörnyen hiányzol drága papám. Gyertyám majdnem csonkig ég, hideg sírkövedet simogatom, vázában művirágjaidat igazgatom. Te vagy a mindenem, ahogy az égnek a csillagok. Tenyeremmel keresztfádra csókot lehelek, bárcsak hazajöhetnél velem. Könnyeim érted gurulnak, mielőtt kilépnék a temetőkapuján, visszanézek rád, hamarosan veled leszek örökre. S többé nem leszek bánatos, mert örökké a karjaidban, nyugalomban leszek.

Gyertyát gyújtok otthon a teraszon is, azokért a halottaimért, akikhez az idén nem jutottam ki a temetőbe. Rám borult a sötétség, azért én még egyszer kísétálok az udvarba, s kitekintek a fák és a házak közül, a gyertyafényben úszó temetőre. Szívemben szomorúság bujkál, nyugodjatok békében örökkön örökké.

Temető gyertyaláng fényében

Halottak napjára

Temető csendjében susognak az őszi fák.
S te nagyon rég itt pihensz már.
S én sokat gondolok reád, nagyapám.
Néha hazajövök tehozzád,
s akkor itt állok sírodnál.
Gyújtok egy gyertyát.
Dermesztő hideg sírkövedre teszem.
Tenyeremmel próbálnám felmelegíteni,
de a hideg kő nem engedi át
szeretetem melegét.
Számomra oly rövid volt az életed,
alig szerethettelek, s máris elmentél.
Csak egyszer még hazajöhetnél ezen
az egy napon, mikor a temető
gyertya lángjától fényesedik,
s krizántém illata száll a levegőben.
Magamhoz ölelnélek, s elmondanám
tenéked, hogy a szívem gyakran jár nálad.
A csillagok már fenn ragyognak az égen, és
a sápadt hold is fázósan reszket az égbolt közepén.
Búcsúzól, drága nagyapám, még egyszer
végigsimítom nevedet sírköveden.
Szíved, s lelked tovább
ragyog az én szívemben.

2017. október 05.

10. Reményt hoztál

Magába roskadva ült a lány. Olyan kilátástalannak vélte helyzetét. Három év telt el a csípőműtete óta, amely nem volt egyszerű. Feszis izomzata miatt protézist nem lehetett beültetni, ezért görston műtetet hajtottak végre. Ezt csinálják az öregeknél is. Négy centit vágtak le a fermurfejből, az inak, s az izmok tartják össze lábát. De még mindig nem tudott egyedül mozogni úgy, mint előző életében, többé nem volt szabad annyira sem, mint azelőtt.

Iszonyat volt neki az érzés, hogy már az udvarba sem tud kimenni sétálni, s a házban sem tud mozogni az átkozott tolókokcsija nélkül. Becsapottnak érezte magát. Orvosa is azt mondta, hogy a műtét után kissé könnyebb, s lassan a járása is fejlődésnek indul. Tudta, hogy nehéz lesz, mert mozgássérültként jött a világra. A központi idegrendszerében a mozgásszervet érte a sérülés, s most a négy kerék helyettesíti a lábát.

Naphosszat tornázott, keményen kínoztta magát. De mikor a járásra került a sor, valósággal megdermedt a félelemtől. Szinte fürdött az izzadságában igyekezetétől. Bármennyire is igyekezett, lábai nem vitték, a két piros, három lábú bottal egymaga csődöt mondott. Az ágy közötti négy-öt lépés is egyedül szenvedés volt.

Édesanyja mindennap türelmesen járt vele. Háta mögött követte lányát, néha kicsit lemaradt, hogy megnézzze, mennyit halad egyedül. Mikor észrevette, hogy nincs a háta mögött, össze-rezzent félelmében.

Az anyák mindig a lehető legjobbat akarják gyermeküknek, s mellettük állnak a gyalázatos időkben is. Akkor is, ha nagyon nehéz nekik, s könnyeiket elfojtva küzdenek.

Tehetatlenségében zokogott, s gyakran kérdezte édesanyjától. Miért maradt életben, mikor meg akart halni? Ő már elfáradt, s remélte, hogy meghal harminchat évesen.

A műtét reggelén mély nyugalommal, s szeretettel elkészönt Édesanyjától, leplezve vágyát előtte. Betolták a műtő elé, míg várakozott. Kinézett az ablakon, fel a magas égre. Kék égen báránfelhők úsztak, az egyik felhőnek olyan alakja volt, mint neki.

Összehúzta magát, akárcsak ő, a fájós lábát felhúzza tartotta, s imádkozott: „Édes Istenem, kérlek, segíts meghalni, sokat szenvedtem már e földön. Nincs értelme az életemnek, hadd, hogy elmenjek. Kérlek vigyázz az én drága Édesanyámra! Köszönöm.”

Látod anya, még ez sem sikerült, pedig a tervem volt. „Kislányom, Istennek terve van veled, légy nyugodt, s türelmes, menni fog a járás, hidd el!”

Úgy érezte, senki nem érti meg. Álmaiban önmagát látta, ahogy könnyedén járkál az utcán, akár mások. Nem akart felébredni, hiszen álmaiban élt csak igazán. Szervedés volt neki a valóság, ráadásul kövér is lett a nem-mozgástól.

Minden ruháját kihízta, gyorsan felszöktek rá a kilók. Édesanyja szép ruhákat varrt neki, egy ruhapróba alkalmával a tükörben szembesült önmagával. Az alig negyven kilós sovány lányból, csúnya, húsz kilóval nehezebb tükörképe nézett vissza rá. Dühében vörös lett arca, mától kezdve fogyókúrázni fogok! - mondta határozottan. A kilók elviselhetetlenül lassan mentek le róla.

Egész élete a bizonyításról szólt, és most megbukott, elvesztette önbizalmát. Mindenki többet akart tőle, hogy talpraálljon. Hiába kiabáltak, s hajtotok, nem fog menni. A vonat elment előtte, s képtelen rá felugrani. Hagyjatok, mindent akartok, de a lelketem egyikőtök sem érti meg.

Novemberi este volt, felgyúltak már az utcai lámpafények. Egy e-mailt kapott, valahonnan a távolból. Nem szánt neki nagy jelentőséget, de kedves volt a levél hangvétele. Így hát írt, a

szerény arany szívű embernek, aki nagyon lekötötte a lányt, s naphosszat leveleztek. Fellegekben járt, a szívébe öröm költözött, valaki foglalkozik vele, annak ellenére, hogy már tudja, mi a baja, s nem fordul el tőle, hanem itt maradt. Olyan gyönyörű volt ez az időszak, mintha patak fakadt volna a világra.

Nagyon félt, hogy elveszíti Arany szívűt, aki a világot jelenti neki. Ezért a lány elmondta, s megkérte, hogy ne ijedjen hangjától, mert rosszul beszél.

- Mért mondod ezt nekem? - kérdezte. Szomorúsága átsütött a monitoron.

Nagyon sajnálta a lány Arany szívűt, hullott a könnye, úgy írt neki. Nagyon megszoktalak már s belehalnék, ha elveszítenélek a hangom miatt. Máshol nem érdekel, hogy hogyan reagálnak az emberek a hangomra. De te már nagyon fontos vagy nekem. Kérlek, bocsáss meg nekem, Drága Arany szívű.

Többé nem fedte titok hangját, mert egy este Arany szívű felhívta. Örült a lány, izgalom volt hangjában, de érezte, hogy Arany szívű mindent megértett beszédjéből. Nagyon hálás volt Arany szívűnek, hogy felülmúlhatatlan örömben részesítette.

Ő volt az egyetlen, aki látatlanul megértette, s nem ismételte a szavait. Nagyon tisztelte, s felnézett Arany szívűre, tanította s beszélgettek. Amellett, hogy Arany szívűnek rengeteg irodalmi munkája van, de mindig szakít időt, hogy beszélgessen, bársónyos hangjával mély nyugalmat ad a lánynak. Mintha távolról is fogná, a kezét Ő pedig kapaszkodik belé, úgy ragaszkodik hozzá. Arany szívűjét örökre szívébe zárta. Bárhová is megy a lány, gondolatban mindig vele van, hogy enyhítse hiányát. Gyakran kimotorozik az erdőbe madarak csicseregését, s a kispatak hömpölygését hallgatni.

Sanyarú sorsáról írt egyszer Arany szívű. Könnyekig hatották a megrázó, keserű, szép sorok. Sosem tudott a lány beszélni róla, csak szívéig, lelkéig áthatották az Ő Arany szívűjének fájdalmas sorsai. Nagyon-nagyon hálás, hogy Arany szívűje él, és megismerhette. Elszántságának köszönhetően, képes volt új terveket szőni, s megvalósítani. Új értelmet kapott élete, szívével és lelkével dolgozik. Arany szívűvel örömet ad másoknak.

A legszebb fényt Arany szívűje jelenti számára. Könnyek gyűlnek két szemében, ha Arany szívű körül forog gondolata. Halk szavait hallja, ahogy türelmesen óvja és segíti. Olyan más volt, emlékszik vissza, áthatották gondos, féltő szavai.

Elkezdtek leomlani a félelem falai, elképzelte, mennyire örülne Édesanyja, ha még egyszer valahogy járn tudna. Azt sem lenne nagy baj, ha csak lakáson belül mozogna. Érezte s tudta, hogy Ő már többé nem tud úgy járn, mint előtte. A csodák csak a gyermekek szótárában léteznek, de az Ő állapotában nincs.

Sarokba dobta a piros botjait, mintha soha többé nem kéne. Újra elővette a kiskerekű járókeretet, minden erejét összeszedve felállt. Lábai remegtek az izgalomtól, vagy egy kis félelemtől, nem tudja már. Csak azt tudta, és érezte, hogy az Ő Arany szívűje itt van vele szíve rejtekében.

Ha a lélek elkezd gyógyulni, sokkal könnyebb lesz összpontosítani a sérült területre. Meg szeretné mutatni, hogy képes lesz mozogni. Sokat hallja a lány ezt a mondatot, aki egyszer tolokocsiba kerül, annak már teljesen mindegy. Ebből már úgysincs kivezető út, élsz, amíg élsz, a kutya sem kíváncsi rád. Pláne az úgymond egészséges emberek szava járása, mit sem érdekli őket, hogy a sérült érti-e vagy nem. Esze ágában sincs efélékre gondolni. Elkapta a vezérfonalat, jól tudta, addig kell ütnie a vasat, amíg forró. Megkapott minden lelki, s fizikai segítséget, hogy újra megérezze, milyen járn. Három év rengeteg idő, ha most nem teszi meg, akkor talán soha nem jár egymaga.

Ült a tolókocsijában, járókeretét maga elé tette, s megfogta. Aranyszívűjébe kapaszkodott, itt vagy velem, suttogta, mintha hallaná. S elindult az első nagy önálló útjára, amely a nagyszobát és nappalit jelenti. Édesanyja meglepődött, amikor először kísétált elé, szeme könnyben úszott. A lány elmondta törekvő erejének történetét. Édesanyja nagyon hálás volt a segítőkész embernek.

Naponta négy kört tesz a lakásba. Vannak napok, mikor lábain erősebb a fájdalom, ilyenkor is sétál, csak kevesebbet. Izomzata erősítése céljából ötvenet guggol, s szobabiciklizik. A napi torna, amit kitűz maga elé, az mindig megvan. A frontokra nagyon érzékeny, s ez nagyban befolyásolja mozgását.

Nagyon hosszú és rögzös volt az út, amíg idáig elvezetett. Nagyon hálás az Édesanyjának, aki mindvégig vele van, s ápolta.

Egészen fiatalon kezdett írni verseket. Sosem tanulta a különböző versformákat, nem tudta a szavakat rímekbe szedni. Mégis írt, olvasókönyvekből elleste a nagy költőktől: a versszakokat számozzák, ő is így írt. Számára az írás egyfajta lelki örömet jelentett, noha sokáig csak az íróasztalának írt, mert a közösségi oldalakra feltett verseket mindig kritizálták helyesírása miatt. Úgy érezte, nem értik meg. Gyakran okoztak neki lelki fájdalmat.

Aranyszívű változásokat hozott szellemi életében is, Ő volt, aki rájött verseinek lényegére. Végül is elfogadta a különleges verselést, mert látta, hogy lehet tanítani, inspirálni a szebb és jobb szavak formálására. Gördülékenyen magyarázta a hibákat, csak oda kellett figyelni a tanítására, s az ember máris értette, hogy mi a szabadvers.

Ő olyan, mint egy jó tanár, örül és megdicsér, ha látja verseidben a tanultakat. Rengeteg lelki erőt kapott tőle, s ez megmutatkozik az írásain is. Verseiből mára már eltűntek a versszakok közti számozások. Verseit különböző közösségi oldalakra fel meri tenni.

Aranyszívűnek köszönhetően eddig öt könyve jelent meg a MEK elektronikus könyvtárában. Ha ő nem inspirálja, talán sosem kerülnek könyvei a könyvtárba, amely egy életrajzi kötetet, s négy verses kötetet őriz.

Aranyszívű az egyetlen, aki segíti, s elindítja az irodalom útján. Mindaddig gyönyörűnek tekint a világra, amíg Aranyszívű jelen van mindennapjaiban.

Hálás szívvel, s tisztelettel, gondol az Ő Aranyszívűjére, aki rengeteg lelkierőt adott neki, s a legnehezebb időkben is mutatott egy szebb világot, amelyben feledtette a gondjait.

S a végén álljon itt egy vers hálája jeléül, amely szívéből szól.

Reményt adottál

Eljöttél hozzám, mikor a
legnagyobb szükségem volt rád.
Kilátástalan voltam, azt se
tudtam, fogok-e járni valaha még.
Ostoba műtét, mely csak a
fájdalmamat enyhítette, de
a járás nem jött vissza.
Hiába volt a sok gyógytorna, s
hiába kísért anya járás közben,
s buzdított: menni fog egyedül is!
Akkor se ment, csak gyötrődtem,
vert a víz félelmemben, s
egy lépés sem ment egyedül.

Csak vergődtem, mint a hal a parton.
Dühödten kiáltottam: vágta volna
le az orvos a lábam!
Semmire sem jó ez már.
Miért kell ennyit kínlódnom?
Könnyebb lett volna inkább a halálba mennem.
Álmaimban láttam menni magam,
megőrzített a csalfa illúzió.
Reményvesztett voltam,
s te reményt adtál, pedig alig ismertél.
Sosem láttuk egymást.
Törődtél velem, olyan más lett minden!
Lelkem gyógyulni kezdett!
Szavaid sokszor szívemig hatottak,
s megmutattad merre, hogyan tovább,
sohasem sürgettél.
Szívedet adtad, s én szívembe zártalak.
Pedig oly távol vagy, s mégis oly közel.
S elvittél egy szebb világba, az irodalom világába,
ahol csend, nyugalom honol.
Lassan, nagyon lassan felkeltem és elindultam.
Avval a hittel, s erővel, amelyet
szívembe, s lelkembe ültettél.
Hálás szívvel köszönöm, amit értem tettél.
Könnyeim lábad elé gurulnak számtalanszor.
Messzi távolból is érzem, erősen fogod kezem.

2017. szeptember 12.

11. Szeretett fénye

Valahol él egy lány, aki gyermekkorában imádta a karácsonyt. Nem az ajándék érdekelte, bár azt is kapott, és mindig csillogott a szeme, úgy örült minden apróságnak. Ámult és bámult a családjára, hogy mennyire hálás a kislány ajándékainak. A kislány érezte családjának szeretetét, a karácsonyfa körül ott volt mindenki, akit ő szeretett.

Cseperedett a lány, zsebpénzéből ajándékot vásárolt húgával, és kétszer akkora öröm volt a szívében. Így már szegény édesanyja sem maradt ajándék nélkül. Az évek során észrevette, hogy édesanyja soha semmit sem kapott. Neki ez borzasztóan fájt, hogy anyja ott árválkodik ajándék nélkül. Pedig anyukája nagy szeretettel ajándékozott meg mindenkit.

Szenteste anyja a fáradt kisangyal, túl az ünnepi vacsora elkészítésén. Elmaradhatatlan volt a halászlé tésztával, sült halhoz köretként rizibizi vagy petrezselymes krumpli volt tálalva. Desszertként zserbó és kétféle torta volt, amelyet mindig egy nappal előtte készített el.

Hat órákor halkan szólt a kis csengettyű. Megjött a Jézuska, ujjongtunk. Körülálltuk a plafonig érő karácsonyfát, melyet csodásan feldíszítettünk. Megfogluk egymás kezét, s a Mennyből az angyalt végigénekeltek lelkesen.

Az első ajándékot anya kapta tőlünk húgommal. Majd kiugrott a szívem a helyéről, annyira izgatott voltam, mit fog szólni az első ajándékának. Nem volt nagy dolog az egész, csak egy kis kerámia zöld papagáj. Szorosan átöleltük anyát, és azt mondtuk neki, drága anya, ezt neked hozta a mi Jézuskánk, fogadd szeretetettel. Szegény drága édesanyámnak könnyes lett a szeme. Majdnem sírva fakadtam, s boldogság járta át a szívemet. Mégis ott bujkál bennem a keserűség, hogy tíz évet kellett várnia, mire ő is kapott tőlünk valamit.

Húgom nagyon szeretetreméltó kislány volt, ő akkor nyolc éves volt, és mindenben segített nekem, bár én voltam a nővére. Azon a karácsonyon mind egyforma papagájt kaptak, nem akartuk, hogy megsértődjenek.

Ahogy idősebbek lettünk, mindig megleptük őket olyan dolgokkal, amire vágytak. Apu pipát kapott tőlünk egyszer, mert azt hittük, hogy a pipa füstje nem olyan bűdös, mint a bagóé.

Anyut gyakran öltöztettük, vagy könyvet kapott. Mi testvérek is megajándékoztuk egymást. Egyet nem értettem meg soha életemben, hogy ők miért nem tudják úgy kimutatni örömeiket, mint én. Rosszul esett ez nekem.

Teltek-múltak az évek, alig voltunk tizenegynéhány évesek, s egy szomorú esemény beárnyékolta életünket. Többé nem volt olyan a karácsony, mint lennie kellett volna. Az ünnepek úgy teltek, mint a hétköznapiak.

Összetört a szívem, gyakran féltem, s sírtam. Édesanyám volt az egyetlen reményem. Húgom már kirepült a családi fészekből. Volt, hogy a szentestét csak ketten tartottunk meg a nagyszobánk falai közt, elzárkózva a veszekedéstől. Könnyes szemmel anyuhoz fordultam, közöltem vele: Drága egyetlen anyukám, ma szenteste van, bárhogya is van. S én még emlékszem egy karácsonyi éjféli szentmisére, amely az erdő közepén volt, a kis fehér falú, fakazettás mennyezetű templomban.

A kistermetű, ősz hajú pap arca örömtől, s szeretettől sugárzott. Boldogság volt ránézni. Könnyeimmel küzdöttem ott a padban, mikor arra gondoltam, hogy egyedül van szentestén, mert nincs családjára.

Azt prédikálta, hogy mind sötét barlangban élünk, ha nem tudunk szeretni, mert a fény a szeretet ereje. Mise végén kimentünk, simogatott a lágy szellő. Felettünk ragyogtak a csillagok. A pap megfogta kezemet s kellemes ünnepet kívántam neki.

Zöld fenyők lágyan ringatóztak a szélben, s én annyira hálás voltam a sorsnak, hogy akkor ott lehettem veletek.

Itt anya, kettőnk között mindig ragyog a szeretet fénye. Egy percre érezzük át a meghitt ünnepet.

Áldott és boldog ünnepet kívánok mindenkinek.

Halványuló ünnepek

Mivé lettem életem közepe felé?
Gyermeki mivoltom feledésbe merült.
Mára már szürkülnek
az ünnepek örömteli pillanatai.
Kiveszett a tűz,
mely lobogott bennem.
Húztam volna vissza
gyönyörű ünnepnapokat,
hogy maradjanak még.
Meghitt együttlétek kevésnek bizonyultak.
Amikor szakadt a hó,
s térdig süppedtünk benne,
az volt a jó.
Csillámló hóval kacagva mosdattuk egymást.
Kipirult arccal berohantunk,
kandallóban boszorkányos tűz duruzsolt.
Asztalon halászlé illata szállt,
anyám keze munkáját dicséret illette.
Halk csengettyű csilingelt.
Fenyő köré gyűltünk,
átöleltem édesanyámat.
Szeretett áradt bennünk, Mennyből
az angyalt énekeltük.
Néha szégyellem, ha
látok magányos embert
sugárzó arccal ünnepet várni.
Miért nem enged lelkem nekem is,
így csodát várni?
Urat dicsőíteni?
Takarva hagyom elszaladni
halványuló ünnepet.

2017. november 4.

12. Ötöslottó álom

Avagy életkép

Gyermekeként nagyon féltettem a szüleimet, mert rengeteget dolgoztak, s rettegettem, hogy korán meghalnak.

Anya háztartásbeli volt, de mindenkinél többet dolgozott. Mosott, főzött, takarított, s ráadásul még a szőlőben is dolgozott. Apám buszsofőr volt, késő délután ért haza. Egy keresetből nem lehetett megélni, így disznóhízlalással is foglalkoztak, s eladták.

Anya szerezte be a tápot, még jó, hogy volt takarmányos a faluban. Piros Dáciánk csomag-tartója mindig tele volt négy-öt zsák táppal, s mindig anya szedte ki a csomagtartóból. A disznók mellett volt csirkénk, kacsánk, és persze kutyánk is.

Annak idején sosem lehetett tudni, hogy a hűséges négylábú barátunk meddig marad velünk. A nagykapu mindig tárva-nyitva állt, kutyáink sosem voltak megkötve. Valamiért mindig foxi jött a házhoz, de nagyon hálátlan tud lenni ez a fajta. Bármennyire is szerettük őket, mindig megszöktek, s vége az lett, hogy bármennyire is kevés autó járt a nyolcvanas évek elején, mégis elütötte őket az autó. Hetekig, hónapokig sirattam a kutyáimat. Nagyon nehezen dolgoztam fel elvesztésüket. Sokszor anyuék titkolták, hogy elpusztult Szabólegény, Kevik vagy Bummer, s még sorolhatnám őket. Valahogy mindig ráéreztem, hogy nincsenek többé. Az alsó kert lucfenyői alatt alusszák örök álmaikat.

Szabólegény egy drótszörű, okos, bolondos foxi volt. Ha anyáék elmentek valamerre, beengedtük, rengeteget neveltünk, s játszottunk vele. Még az asztalra is felugrott, és volt, hogy a fogaival úgy belekapaszkodott a ruhánkba, hogy kiszakította. Ezért neveztük Szabólegénynek. Persze mindig lebuktunk, mert nyoma maradt, hogy elszakadt a ruhánk. Mindig tudtunk rá magyarázatot adni, de anya csak mosolygott.

Két szelíd göbénk volt, Zsuzsi és Kata. Zsuzsi tiszta fehér, Kata fekete-fehér pántos. Egy fontos dolgot tudni kell róluk, ha megvolt az etetés, moslékot kaptak, simogatták, beszéltek hozzájuk, majd becsukták az ajtót. Jóformán Anya be sem ért az etetésből, Zsuzsinak és Katának sikerült az orruk lökődésével kinyitni az ajtót. Ki is jöttek, jártak egyet az udvarban, aztán szép komótosan vissza is mentek, de a fejük mindig kilógott a fa disznóól ajtaján.

Az ellés éjszakáján meg sem lehetett volna bennünket kötni, hogy benn maradjunk. Mind együtt vártuk a születés csodáját a disznóólban, Zsuzsit simogatva. Olyan meghittek voltak ezek az együtt töltött órák. Nagyon ragaszkodó család voltunk, anyut jobban szerettem.

A holdnak udvara és a csillagok homálya kevés fényt adtak, ezért apu ideiglenes világítást kreált, kivitt egy villanykörtét hosszú zsinórral, feltette a vén körtefára. Felkapcsolta a villanyt, nagyon romantikus volt a hatás. Ültem a sámedlin, feltekintettem a csillagos égre, s azt gondoltam, hogy én vagyok a legboldogabb a világon, mert nagyon szeret a családom és én is őket.

Azt is megengedték, hogy láthassam a születés folyamatát. Nem tudták, hogy mekkora ajándékot adtak evvel nekem, libabőrös voltam az örömtől.

Zsuzsi nagyon nyugodt anyakoca volt, nem úgy, mint Kata, aki rakoncátlan volt. Zsuzsira csak figyelni kellett, nehogy véletlen agyonnyomja a kismalacot, amíg vajúdik. Csodás élmény volt, amikor a kicsikék sorra megszülettek. Amikor anyjuk a vizes csöppsegeket megnézte, nyalogatta, örömteli pillanatok voltak. Anya óvatosan elszedte a rózsaszínű kismalacokat a szalmával bélelt vesszőkosárba. - Jól van, Zsuzsikám, ügyes kis jószágom, most szusszanj egyet, míg visszahozzuk malackáidat, mondta anya simogatva fejét.

Örömmel bevittük a konyhába őket, ahol kicsit leszáradtak.

Gyönyörű látvány volt a tíz kis rózsaszín malacka, ahogy összebújva melegítették a vesszőkosárban egymást.

Kis idő múlva apu egyenként letörte a farkasfogukat harapófogóval, szegénykéik nagyon visítottak. Mikor visszavittük őket, mind anyjuk emlőjét keresték, és édesdeden szoptak.

Eső idején néma kacsáinknak nem volt elég nagy az udvar. Megléptek az utcára, a tócsákban kedvükre földigilisztáztak, s békáztak. Ledöglöttek Ormándra a gátra, igen ám, de onnan már nem találtak haza.

Boldogan vállaltuk húgommal, hogy hazahajtsuk a hápogó társaságot. Mi sem siettünk el a hazafelé utat, egy zacskó békát szedtünk a gátban, mondván, anyuék is hadd lássák a békákat, nálam el is értek a háromkerekű kis bringán, vigyáztam is rájuk. Lassan haladtunk hazafelé, mert a kacsákat oldalra húzta a bögyük, annyira teleették magukat.

Hazaérve kiöntöttük a békákat egy sárga műanyag tálba, amit már nem használtunk. Estére az udvar békaszerenádtól volt hangos.

Apu kitöltött egy lottót, feladta, és eljátszottunk a gondolattal, hogy mit csinálunk, ha ötösünk lesz a lottón.

Lázba jöttem a gondolattól: ugye veszünk egy nyaralót Balatonon? Imádtuk, a balcsit, nyaranta mindig lementük egy-egy napra fürödni. Vegyünk nyaralót Fonyódligeten, kérlek szépen. A sátrat is felferhetnénk ott, s akkor nem kéne Bélatelepre menni sátrazni. Nem kerülne többé sok pénzbe. Apám már a hasát fogta a nevetéstől.

- Apa ne neved, megígérted, mondtuk sértődötten.

- S még mit vegyünk? - kérdezte.

- Már csak egy bernáthegyi kéne a balcsira.

- Tudod apa, kezdtem, jó lenne, mert ott biztos lenne kapu, s nem szökne el. Télen pedig szánkózhatnánk vele, úgyis szerettem a havat. Vigyázna ránk, s simám rámehetnénk a befagyott Balaton jegére.

- Én meg akasztanék a nyakába egy kis boroshordót, s hozhatná nekem a bort.

- Na jó, egyeztünk bele, de nem fáraszthatod ki szegény kutyát.

Egy hét múlva felhívott anyukám, imádtam a hangját hallani.

Nagyon távol voltam tőle, és örökké hiányzott nekem.

- Anya nyertünk? - kérdeztem izgatottan.

- Nem, drága kislányom, egy találata se volt apádnak.

-A fene, mondtam csalódottan, akkor nem lesz semmi belőle.

Még beszélgettünk. - Anya nagyon szeretlek és nagyon hiányzol.

- Te is nekem kislányom, már csak tizenkét nap és megyek érted, drágám.

Sírva tettem le a telefont, a Pető Intézet falai rám nehezedtek ismét.

Szertefoszlott az ötöslottó álom, de a szeretet örökké bennem él.

2017. október. 25.

13. Aranyos bácsika

Egész életemben vágytam, hogy lovagolhassak. Ha alkalmam adódott rá, nem kellett könyörögni, mindjárt lóhátra pattantam. Imádtam szabadon mozogni, a ló egyenletes, ritmusos mozgását felvenni.

Akkor is jó volt, ha úgy vezették a lovamat, s nem én irányíthattam. Hirtelen elszabadult a fantáziám, s azt senki sem tudja megkötni. Annak csak én tudok parancsolni, s nálam a határ a csillagos ég. Soha nem félek, s ezt most nem nagyozolásból mondom, mert az nem az én stílusom. Szeretek a pillanatnak élni - ezáltal neveznek vagánynak - miközben fekete csillogó szőrű lovammal rovom a köröket.

Gondolatban már virágos mezőkön vágtaázok, s fekete pulim nyelvét kiöltve lohol utánam. Ennél nincs szebb és jobb a világon, feljutni a hegynek legmagasabb csúcsára. Onnan szétnézni, majdnem elérni a fehér fodros báránylehőket.

Hát nem ez a legszebb?

Patak partjára ülve, fáradtan megpihenek, míg Csillag iszik. A puli meg odafekszik mellém, buksiját simogatom.

Volt egy vágyam, ami persze nem teljesült, mert nincs rá lehetőségem. Szerettem volna lovakat is tenyészteni, udvarunk elég nagy, tökéletes lett volna istálló építésre. A munka soha nem állt tőlem távol, s meg is fogtam volna a munka végét. Vonzott a kaszálás, s a traktorozás. Persze a hagyományos kaszálás, melytől erősödik a karizom. Sohasem próbálhattam ki, de a traktorozást annál inkább, nemegyszer vezethettem udvarunkban. Szénahordáskor élmény volt a szénában hemperegni, nem számított, hogy bökött.

Ha arról lett volna szó, hogy a lovaimat tisztán tartsam, azt is megcsináltam volna. Hiszen a disznókat is élvezettel kiganyéztam, a munka mindig éltetett. Nem is ezen múlt, hogy lesz-e lovam vagy nem, hanem egészen máson. Számomra a ló egy olyan állat lett volna, amelyet szerethetek, s még szabadságot is adott volna. Mindig így képzeltem el, és milyen szép lett volna, ha sérült társaimnak lehetőséget adok a lovaglásra.

Jópár évtizede szinte hagyománnyá vált, hogy október utolsó vasárnapján búcsú van Hosszúhetényben. Ilyenkor kivonul a falu összes apraja-nagyja, az egész pereputty. Ismerőseikkel találkoznak, beszélgetnek, a kicsik körhintáznak, vattacukrot esznek, s kakasnyalókát nyalogatnak. A szerelmesek tükrös szívet vesznek egymásnak, költik a pénzüket a bazárban. A bátrabbak, mint mi húgommal, hullámvasutaznak, csészealjazznak, s dodzsemeznek, miközben szól a zene, s jól érezzük magunkat.

Ahogy múltak az évek, egyes hinták kimentek a divatból, a tarifa ára pedig évről évre magasabb lett. Már csak nézelődni jártunk ki, közel sem volt olyan nagy élmény kint lenni, mint hajdanán.

Elment a kedvem a kimenéstől, kifogásokat kerestem, hogy miért nem akarok kimenni. Pedig a szívem nagyon is kihúzott volna, mert gyönyörű napos őszt volt, s a zene is dübörgött az utcánkban.

Hirtelen lovak nyerítését hallottam, s kimentünk kíváncsiskodni. Nagyon tiszták és rendezettek voltak a kis pónik, és egy nagyobb is volt köztük. Tízen voltak, s megállás nélkül rótták a köröket a füves részen. Rengeteg gyerekes szülő állt sorba, hogy gyerekük lovagolni szeretne, vagy nem akart leszállni. Pár száz forint volt egy menet, ami öt kört jelentett. Úgy lennék most gyerek, s ott ülnék valamelyik póni hátán. Mire visszafelé jöttünk, már kevesebben várakoztak lovaglásra. Odamentem az idős bácsikához és bemutatkoztam, megkérdeztem tőle,

hogy megsimogathatom-e csodaszép lovait. Természetesen, válaszolta, én pedig örömmel simogattam őket. Fénylett a szőrük, a sörényük be volt fonva, fekete nagy szemeik fáradtan csillogtak. Sajnáltam nagyon őket, legszívesebben elengedtem volna mind, hogy fussanak egy kört és leheveredjenek egy kicsit.

- Felülnél a kedvemért, kislány? - kérdezte a szerény, megtört arcú kis öregember.

- Nagyon aranyos a bácsi, de én nehézkesen mozgok és egyedül nem tudok felülni - válaszoltam kissé szégyenlősen.

- Egyet se búsulj! - mondta vidáman, - majd én segítek, s meglátod milyen jó dolog lovagolni. Kellemetlen amikor idegenek segítenek, de nem tudtam felülni egyedül a ló hátára.

Mesélt, miközben feltett, mire megköszöntem volna, már mást kérdezett.

- Tizennyolc éves vagyok, most járok gimibe, Komlóra.

- Te még kislány vagy, olyan fiatalkának látszol, azt hittem még általános iskolába jársz. Van egy kisunokám, akit ritkán láthatok, de nagyon szeretem. Ő nagyon szépen táncol, és szereti a lovakat.

Sajnáltam, hogy keveset láthatja unokáját, amikor a kislányról mesélt, könnyes lett az egészínké szeme. Együttérzőn megfogtam a kezét.

Közben anya és húgom is megérkezett. Vacsorát hoztak a bácsikának, aki hálásan megköszönte a finom, meleg vacsorát, s a dobostorta szeleteket.

- Miattam még egyszer haza kellett menniük - mondta.

- Ugyan már, itt lakunk a buszmegálló háta mögött, sok fenyő áll az udvarunkban - mondta anya.

Szerettem volna leszállni, de ő hallani sem akart róla.

A gömbölyded holdat, s a csillagokat, lóháton köszöntöttem. Az esti szél lengette hosszú fekete hajam. Utoljára egy fotót kértem tőle, én a lovon ülök, ő ott áll mellettem mosolygósan. Megöleltem, s fülembe súgta: Jövőre is eljövök hozzád. Bonyhádon lakom, vigyázz magadra addig, kislány. - Kérem, vigyázzon magára aranyos bácsika, várni fogom szeretettel. Mindent elárult magáról, csak azt nem, hogy mi az ő becses neve.

Következő évben boldogan, s nagy szeretettel átnyújtottam neki közös fotónkat. Szemmel láthatólag örült neki. Pár évig még találkoztunk, aztán soha többé nem láttam.

Emlékeimben kutatva újra és újra látom az aranyos mosolygós bácsikát, lovaival együtt.

2017. november 25.

14. Négy lábú húséges társ

Elvesztettem az én aranyos, Bogár nevű kis pulikutyámat. Apu, s tesóm vették a vásárban az öklömnyi bogárfekete göndör szőrű kiskutyát. Bogárfekete kis szeme kíváncsin nézett szerte-szét új otthonában. Nagy örömmel fogadtuk a kis jövevényt, aki az ölemben aludt el, majd egy dobozba tettük éjszakára. Nem alhat kint alig egy hónaposan a hűvös szeptemberi éjszakában, szegényke még az új helyét sem szokta meg.

Hamar a család szívébe lopta magát. Napi sétánkat kétszer-háromszor megtettük a hatalmas udvarban, amelyben két családiház is elfért volna. Élveztem ezt a fajta szabadságot, ahol a nagy fák eltakarnak a külvilágtól, s az utcáról nem látják, hogy hogyan mozgok. Az alsókertben volt egy alacsony diófa, arra felültem, Bogár pedig a térdemre ült és simogattam. Nagyon okos volt, tanítottuk pacsit adni, kis lábát emelte elénk ülve, tappancsát tenyerünkbe téve, okos kis buksiját simogattuk. Ha eldobtuk a botot, örömmel visszahozta. Amilyen kicsi, olyan nagy méregzsák volt. Szegénykémnek ez lett a veszte, valaki aljas módon megmérgezte, állatorvost hívtunk hozzá. Injekciót kapott, hideg tejet kellett volna itatni vele, azt mondta, az jó a mérgezésre. Örökre eszembe véstem, hogy a tej a segítség a mérgezésre.

Sajnos az életvidám hathónapos Bogár kutyám nem élte túl a kegyetlenséget. Mintha szívemet tépték volna ki, olyan érzés volt nekem. Kis ezüstfenyő alá temettük el szegénykémet.

Abban a fájdalomban megfogadtam, ha nekem egyszer saját házam lesz, betonkerítést építek, hogy a galád állatkínzók ne bánthassák a kutyáim.

Hetekig zokogtam, hallani sem akartam új kutyáról, még korai lenne, a seb szívemen még be sem gyógyult.

Szüleim nem bírták elnézni, hogy szenvedek a kiskutyám miatt. Apám még buszsofőr volt, s pulikutya-ügyben érdeklődött minden utasánál. Kapott egy címet, s mikor unokatesóm lakodalmi tortájáért mentünk, útba ejtettük a címzettet is.

Becsengetés után egy öreg néni nyitott kaput. Beinvitálta aput és bent szomorún vette észre, hogy a kutyák mostoha körülmények közt vannak tartva. Hat puli volt egy szűk kis kennelbe zárva. Egy fekete loncsos szűrő kant választott, s ötezer forintot fizetett érte. Nem volt már kiskutya, épp betöltötte a két évet. Apám végig fogta a kocsiban, szegény kutya nagyon bűdös volt. Szemében félelem volt, s egész testében reszketett. Megsajnáltam, s megsimogattam, éreztem a háláját. Ne félj tőlem, nem bántalak. Hazaérve csak apámat követte még sokáig. A szombati lakodalmas éjszakát nagyon nehezen viselte, a kiskonyhába zártuk be, hogy nehogy elkóboroljon éjszaka.

Hosszas találgatás után Bendzsi lett a neve. 1993 áprilisában jött hozzánk, amikor betöltöttem a tizennyolcadik életévemet.

Olyan magányosnak tűnt, s konokul nem engedett magához senkit apámon kívül. Puliknál szokványos, hogy egy gazdások lesznek, aztán a többi családtagra rá se hederítenek. Egyszer anya kizavarta Bendzsit a konyhából, azt hitte, hogy elszökött, mert sehol se lelte. A ház mögötti csúszdán az eresz alá bújt, le se jött, még apám hangját meg nem hallotta.

Na én ezt már nem bírom, mondtam, van kutyánk, s még sincs. Hátramegyek, majd én megszeliđítem, mondtam elszántan. Anya adott egy karika szárazhurkát, április után már nem szoktuk megenni. Betette egy zacskóba, hogy könnyebben fogjam. A ciszternához értem, elkezdtem hívni: Bendzsi, Bendzsi. Ismételtettem a nevét, de oda se neki, a falhoz támaszkodtam, ha lejönne a pincedombról, nehogy megijedjen mozgásomtól. Oda se neki, a füle botját se mozdította, ha nem jössz le rögtön, én eszem meg a hurkát. Kivettem a zacskóból, s

eltörtem egy darabot, letettem a földre, lejtött, s elkezdett enni. Nem morgott, mikor megsimogattam, a maradékot a kezemből ette meg, majd előre jött velem. Már csak aludni járt hátra esőben, hóban és fagyban, egy évig ott töltötte az éjszakát.

Egyszer hajnal négy óra tájban, a fürdőszoba ablakon óriási robajjal beugrott Bendzsi, rá a WC deszkára. Mindenki felébredt, azt se tudtuk, mi történt. Apám ilyenkor megy ki a fürdőbe, aznap épp elaludt volna, a kutya pedig kereste.

Bendzsire igazi megpróbáltatás várt a következő hónapban. Egy ravasz róka betévedt az udvarunkba, kibírhatatlanul bűdös lett tőle a terasz. Apámnak sikerült agyonvágnia a ravaszt.

Pechünkre kihívtuk az állatorvost, aki közölte, hogy a kutyát el kell altatni azonnal, mert a róka veszett is lehetett.

- Értse már meg doktor úr, a kutya nem is került a róka közelébe.

- Uram, ez a szabály - közölte szárazon.

Szerencsémre szüleim nem engedték elaltatni kutyámat. Aznap még el kellett vinni a rókát Kaposvárra, az állatkórházba. Két hétig karanténban tartottuk szegény Bendzsit a semmiért, mert nem volt veszett a róka. Bendzsi majd megbolondult utánam, úgy ugrott volna rám örömeiben, mikor hazaértem az iskolából. Oda se mehettem hozzá, csak zokogtam. Mikor a zárlatot feloldották, elválaszthatlanok lettünk. Többé nem aludt az eresz alatt, hanem az ablakomnál, a rongyokkal kibélelt hordóban, később meg a fásbódében.

Ez a kutya nagyon okos volt, mindig követett, ha sétáltam az udvarban. Biztos vagyok benne, hogy tudta, valami gond van a mozgásommal, bár nem tanítottam soha erre. Ha véletlen elessem, örült ugatásba kezdett, hiába mondtam neki, hogy ne félj, felállok, ő óvatosan rángatni kezdett. Sosem harapott meg, csak a nadrágom száját húzta gyöngyfogsorával, mert segíteni akart, gyakran nevettem rajta. Addig ugatott, még anya ki nem jött, s fel nem segített.

Apám után mindig megszökött Bendzsi, ha traktorral ment. Addig futott a traktor után, míg fel nem ugrott rá. Boldogan csaholta végig az utcákat.

Bendzsi öregedett és még sohasem párosodott, ez a fajta sosem csavarog. Ezért a pumilányt hozták el hozzánk. Egy napig tartott a kutyalakodalom és másnap reggelre eltűntek a kutyák. Hazakísérte Morzsa kutyát, aki hat hónap múlva életképes kicsiket hozott a világra.

A párosodásért cserébe kaptunk egy kis fekete gombócot. Cézárra igazán féltékeny volt, külön odafigyelést igényelt mindkettő. Ha egyikkel foglalkoztam, akkor a másikkal is kellett, mert különben összeverekedtek.

Sok évvel később Bendzsi kezdett látványosan gyengülni. Fájdalmában elbujdosott, egy árokban feküdt. Egy öreg néni talált rá, megitta, aztán felhívott minket, hogy a kutyánk az árokba fekszik. Apám elment érte traktorral, betette a pótkocsiba és elindult. Bendzsi utoljára végigcsaholta az utcát. Fél évig élt még, már fájtak nagyon a csontjai. Egy forró nyári délutánon nagyon szenvedett, anyával kimentünk, utoljára megsimogattuk, s elbúcsúztunk tőle: Menj nyugodtan édes kis kutyám, nagyon szerettünk! - mondtam zokogva. Bendzsi örökre lehunyta édes kis szemét kétezeröt forró nyarán. Mondhatni, a negyed életemet leélte velem, boldog és szép idők voltak ezek.

2017. december 01.

15. Saját bőrén tanul az ember

Milyen igaz a mondás, minden ember a saját bőrén tanul. Röviden vázolom a betegségeim okát.

A Jóisten nem engedte meg, hogy egészségesen jöjjek a világra. Oxigénhiányos állapotba került az agyam, a mozgásszervet érte a sérülés.

Pici gyerekként nem éreztem annyira a sérültségemet, mert mindig velem volt anyukám, s a többiek. Ha sétálni akartam, csak a kezem fogták, s már sétáltam is. Ahogy nőttem, sajnos be kellett látniuk szüleimnek, hogy a fejlődésem érdekében a Pető intézetbe kell adniuk Pestre, hat évesen. A kicsik ilyenkor kezdenek iskolába járni, s este hazatérnek a meleg szerető családi körbe. Én meg ott voltam egyedül, mostohán a távoli nagyvárosban, ahol a mesefigurás puha ágyam helyett egy kemény priccsen feküdtem, egy vékonyka pléden, párnámat könnyeimmel itattam, mert annyira hiányzott az édesanyám.

Hat évig voltam a Pető intézet falai között. Megtanultam labilisan önállóan járni, kanállal, s villával egyedül enni, magamat ellátni, s még suliba is jártam.

Én voltam a nevelőm csámpa tündére, mert csámpásan jártam, s mindig játszottak velem. Néha elvittek a saját családjukhoz, s velük töltöttem egy teljes hétvégét.

Hazakerülve, a széltől is óvni akartak szüleim. Elég hamar megtanultam, hol van a helyem, a suliban csúfoltak járásom, s beszédem miatt. Húgom igyekezett megvédeni, de nem mindig sikerült. Osztálytársaim vezettek osztályteremről osztályteremre. Csak itthon, lakáson belül és az udvarban sétáltam egymagam, ha elestem, megkapaszkodtam a fenyőfába, s felkeltem.

A kinti világgal is kapcsolatomban volt, de csak úgy, ha anyu vagy tesóm elvitt bevásárolni autóval. Nagyáruházakban toltam a bevásárlókocsit, néha kiröhögtek, csúfoltak, vagy beszóltak, s én tiszta méregből visszaszóltam. Nagyon elkeseredtem, hogy bántanak az emberek, azt mondták, hogy hogy mer az ilyen kijönni fényes nappal, nem szégyelli magát, csetlik-botlik ilyen fiatalon, hogy lehet így berúgva. Nagyon megráztak ezek a rosszindulatú piszkálások.

De nem tehettem mást, el kellett viselnem. Ők nem tudják, hogy mennyit dolgoztam a mozgásomért. Az emberek felszínesek, s képtelenek a másik helyzetét átgondolni, mielőtt szólónának. Belegázolnak az ember lelkébe.

Csak akkor buszoztam, mikor a buszsofőr apám különjáratba ment. Jó volt, hogy az Abaligeti cseppkőbarlangot is láthattam. Elmaradhatatlanok voltak a nyári strandolások, ilyenkor éltem igazán. Anyuék vízicsibének neveztek, mert reggeltől estig a vízben voltam. Estefelé alig bírtam kimenni a buszig, fáradtságtól bezuhantam az ülésbe, s aludtam hazáig.

Egyik házassági évforduló alkalmából befizettük szüleimet Ópusztaszerre. Előre tudtuk, hogy apám morogni fog a kirándulás miatt, de kit érdekelt. Szerinte kis pénzből nem lehet elmenni kirándulni. Én meg azt vallom, nem kell az embernek teli zseb ahhoz, hogy megismerje a hazáját. Menjen, amíg teheti, utána már késő siránkozni, hogy ezt se meg azt se láthatta. A buszban a sok kíváncsiskodó rögtön szóvá tette, hogy hogy fogom bírni a gyaloglást. Egész jól, válaszoltam, nem egyszer voltam már Ópusztaszeren, csodálkoztak rajta. Szerencsénk volt, Szegeden pont akkor volt a Munkácsy kiállítás. Két óra kiállása volt a busznak. Hárman bementük nézelődni, a képeknél nem lehet sietni, ott meg kell állni, s várni a hatást, amíg fogságba nem ejt. Így jártam a Golgota című életnagyságú festményénél. Teljesen magával ragadott. Nem is hallottam, hogy anya szólongat, sietni kéne, mert elmegy a busz nélkülünk.

Ópusztaszeren felváltva hol anya, hol tesóm kezét fogva mentünk, ismét bejártam a nagy területet. Végére maradt a Feszty körkép, az egésznek az volt a fénypontja. Amikor beléptem és meghallottam Lehel kürtjét, libabőrös lettem, annyira meghatódtam. Nagyon lassan körbeforogtunk a festmények közt, felemelő érzés volt végigkövetni a honfoglaló magyarakat, szememben könny csillant.

Harminchét éves koromig semmilyen segédeszközt nem használtam. Nagyon nehezen adtam be a derekam, hogy járókeretet használjak, kíméljem a csípőm, mert sajnos kikopott. Nem bírtam elfogadni, mintha kudarcot vallottam volna. Az a kis önbizalmam is elszállt, ami addig volt. Minden orvos mást mondott, nem törődtek velem. Végére is nem ők szenvedtek, hanem én, két évig aludni sem tudtam, annyira fáj a lábam. Harminckilenc évesen, két évnyi szenvedés után ghörstön műtétet hajtott végre egy orvos. A csípőm femurfejből levágott négy centit. A feszes izomzat miatt nem lehetett csípőprotézist beültetni. A felépülés nagyon lassú, kínszenvedéses folyamatok sorozata volt.

Harminckilenc éves koromtól elektromos tolokocsit használlok. Kis időbe tellett, míg újra visszanyertem a vagányságomat.

Munkába való szállítási költségeim az egekbe szöktek. Munkámat nem akartam feladni, kénytelen voltam kiutat keresni. A Volánnál érdeklődtem, épp akkor kapott egy helybéli buszsofőr egy alacsonypadlós buszt. Segítőkész, víg kedélyű sofőr, mondhatnám azt is, hogy a sofőrök gyöngye. Manapság ritka az odaadó ember, s ő pont ilyen, képes segíteni, és még beszélget is velem indulás előtt.

A városi buszon teljesen más a helyzet. A sofőrök ímmel-ámmal kiszállnak, a középső ajtónál lenyitják a rámpát, ha szociálisan érzékeny, akkor szól a többi utasnak, hogy menjenek el a sérült helyéről. Ha nem szól, magamnak kell helyett csinálni. Sokszor levegőnek néznek, s nem engednek be a számomra kijelölt biztonságot nyújtott helyre, ahol védve lennék a korláttal, nem tudnék feldőlni hirtelen fékezéstől, s ami a legfontosabb, önhibámon kívül gurul a kocsim, de ezt nem mérik fel józanésszel, csak pattog, ha nekigurul a kerekem a lábának. Akkor is ott üdül a helyemen. Csak siltes sapkában utazom, legalább nem látom a megvetést, s a gúnyt az utasok arcán, hogy ez mit akar a buszon, mért nem ül otthon a sarokban. Sajna, a fülem nem tudom bedugni, s hallom, hogy beszélnek rólam, gyakran hülyének tekintenek, mert kocsiban ülök. Addig nem ér el a tudatuk, hogy nekem is van szívem és lelkem. Érzékeny vagyok, s nehezen tűröm a beszélásokat, s ha már nagyon kiborulok, visszaszólok.

A minap felszálltam a buszra. Két öreg nő beszélget, felém fordítja arcát, kínomban már a padlót bámultam. Te ezt csinálnád? kérdi a másikat. Felengedné a sofőr helyibe a buszra? A másik csak a fejét rázta. Ilyenekkel foglalkoznak a vőmék, ilyen szégyentelennel, utálom őket. Amikor látok ilyet, már fölfordul a gyomrom tőlük, undorítóak. A nő mikor leszállt, mellettem ment el. - Nem baj hölgyem, egyszer maga is bele fog esni ebbe a helyzetbe, mondtam mosolyogva.

Az ember szeretne ott leszállni a buszról, ahol eltervezi. A Zsolnay kútnál már elkezdek jelezni, hogy szeretnék leszállni az Árkádnál. Nyomom, nyomom, s a vége az, hogy előre kell szóljak hangosan. - Legyen szíves letenni! A sofőr kiszáll, dühösen közli velem, hogy a kék jelzésű tolokocsit kéne megnyomni, ismered a jelet. Egész testembe remegek az idegtől, hülye nem vagyok válaszoltam. Nyomtam a csengőt, nem nyomtál te semmit. S meghazudtolva letett.

Nem egyszer koldusnak tekintenek. Na mordulnak rám, kezükben a százaz, fogd már meg. Nem vagyok koldus kérem, tegye el a pénzét. Dolgozni járok, s a buszomat várom, hogy hazamehessek. Azért eltehetnéd, váltott kedvesebb hangszínre. Nem, köszönöm. Elnézést, mondta, ne haragudj rám, mondta megbánóan.

Anyukám a szélről is óvna még mindig. De ez a galád világ bőrömön érezteti fogyatékos-ságomból adódó sorsomat.

2017. december 09.

16. Elválaszthatatlanok

Megfagy a lelke, teste egészében remeg, szíve majd kiugrik a helyéről a félelemtől. Torka kiszáradva, mégis kiabálva beszél, közben rohan anyja életéért. Az a drága, őszinte lelkű csontsovány édesanyja ott fekszik az ágyában életéért küzdve. Halkan könnyezik, pedig nem szabadna magát felzaklatnia. Lánya félelmét látva zokogásba tör ki.

- Ne félj drága kincsem, virágos rétem, drága édesanyám! - csókolta végig verejtékező homlokát.

- Itt vagyok már veled, csak nagyon féltelek, tudod, Édesanyám.

Anyja kapaszkodott lányába.

- Ne sírj kérlek! - kérte halkan anyját könnyeivel küszködve. A roham elmúltával karjaiba véve édesanyját megittatta s bekente láztól kisebesedett ajkát. Mindent olyan hálával csinált, ahogyan édesanyja tette vele egykoron gyermekként. Fogta, mert érezni akarta, hogy van még neki.

- Anyukám nem tudlak elengedni, rajtad kívül nincs senkim a világon.

Anyja két éve ágynak esett, s azóta nem kelt fel, az orvosok nem tudják megállapítani a betegsége okát.

Jázmin egy pillanatra sem engedi el. Ápolja és vigyáz rá, megmondta, nem vihetik el mellőle, nem engedheti meg, hogy más ápolja imádott édesanyját. Vigyázni és óvni akarja, s szeretni élete minden percében.

Édesanyja betegen is az egyetlen támasza.

Megfürdette, és mielőtt lefektette volna, testét bekente sportkrémmel, s gyengéden masszírozta izmaiba, ilyenkor lazák lesznek végtagjai. Meleg volt a szobában, így nem kellett félnie, hogy megfázik anyja. Nagyon keveset aludtak, időt szakítottak a négy végtag átmozgatására. Jázmin félt ettől a feladattól, mert nem akart fájdalmat okozni anyukájának, hacsak felszisszent a fájdalomtól, Jázmin abba akarta hagyni a tornát.

- Kérlek szépen, folytassuk a tornát! - kérte anyja. Könnyeivel küszködve mondta: - Nem szeretek szenvedést okozni, anyukám.

- Jólesik a torna - simogatta Jázmin arcát. - Csak még egy kicsit! - kérte könyörögve. Jázminnak a szíve is belefájdult, úgy sajnálta anyját.

- Ha nem bánod, inkább a kezedet masszíroznám anya, eleget gyötörtelek.

- Nem gyötörtél, csillagom.

Mellé ült, megsimogatta, érezte, nagyon vizes lett a hálóinge, levetköztette, áttörölte az erőlködéstől izzadt testét. Zöld tiszta hálóingét adta rá. Meleg pléddel betakarta, hogy meg ne fázzon, lábára meleg zoknit húzott. Egy kicsit hadd melegedjen az ágyban. Gőzölgő teáját az ablakba tette. Jázmin ölbe vette kicsiny, törekeny édesanyját, s a hintaszékbe ült vele.

Jázmin imádta édesanyját, gyengéden simogatta arcát, csókolta homlokát.

Anyja csak bújta lánya kezét fogva. Öröm csillant könnyes szemeiben.

Szegénykéje nagyon kimerült volt, csak a lánya közelségére vágyódott.

- Anyukám, te most nagyon ki vagy fáradva, érzem! - mondta Jázmin. - Úgy félek mikor tornázunk, félttem a gyenge testedet, hogy eltörik valamid és azt nem élném túl. Én csak óvni, s vigyázni szeretnék rád, ha bajod történne, abba belehalnék.

- Semmi baj, drágám, ne beszélj így kérlek, zokog a szívem ilyenkor! - mondta anyja. Szükségem van rád, kislányom, - s vállára tette fejét.

- Nekem is rád, anya, félttem minden betegségben eltöltött pillanatodat - simogatta arcát. Nem engedlek el soha mellőlem. Együtt megyünk mindenhova, akár a csillagok, elválaszthatatlanok vagyunk. Nagyon szeretlek, édesanyám.

Anyjának potyogtak a könnyei, s nagyon forró volt a lehelete.

- Nyugodj meg édesanyám - kérlelte. - Kihűlt már a teád! - mondta. Kortyonként megitta édesanyját. Anyja az életénél is jobban szerette lányát, hálás volt minden pillanatért, amiért vele lehet.

Már teljes sötétség borult az égre.

- Édesanyám, pihened kéne, már elgémberedett testednek jól esne a nyújtózás.

- Menjünk, kicsikém, te is elfáradtál - mondta kedvesen.

Lefeküdtek, s átölelték egymást. Évekkel ezelőtt megpróbáltak külön ágyba aludni, de anyja mindig olyan szomorú lett, ha leszállt az éj. Karnyújtásnyira volt tőle lánya ágya, számára távolinak tűnt. Vigasztalón mellébújt, s megnyugodva együtt pihentek pár órát. Csókolta, simogatta megtört arcát, anyjához bújva szorosan. Anyja mesélt, keze pedig lánya arcát simogatta, s közben az öröm átjárta lelkét.

- Anyukám, soha el nem múló szeretettel szeretlek téged. Aludj picit, fáradt lehetsz, mai rohamod sokáig tartott, s azóta nem szenderültél álomba.

- Veled akarok, lenni kislányom, téged vigasztalni, láttam, hogy megijedtél, így nem szabad, drágám.

- Anyukám, ne beszélj róla kérlek, nem tudok nélküled élni, még a gondolata is fáj. Te vagy nekem a mindenem ezen a földön, anyukám.

Könnyeivel küszködött édesanyja, de összeszedte magát, hogy elterelje lánya gondolatát, kinézett az ablakon.

- De szépen táncol a hold a tó tükreán, s a csillagok mind kísérik.

Jázmin már álomba merült, nem hallotta édesanyja utolsó mondatát.

- Aludj csak, édes gyermekem - suttogta anyja, akinek egyetlen bánata volt, hogy lányának nincs senkije rajta kívül.

Jázmin felriadt édesanyja köhögésére, karja közé vette szenvedő anyját, aki levegőért kapkodott.

- Túl vagy rajta, édesanyám, nagyon szeretlek! - csókolta arcát. Fájdalomtól összegörnyedt édesanyját ölébe ültette, s lassan itatta.

- Jázminom, édes kislányom, kérlek, többé ne vigyél kórházba, engem már csak szereteted éltet. - Könnyörtelen volt látnom, ahogy ott álltál az ablaknál, kislányom, s hulltak a könnyeid értem.

- Édesanyám, rettenetes volt nélküled, akkor szedtem össze magam, amikor visszakaptalak. Javasolták, hagyjalak benn pár napot. Nem, köszönöm, válaszoltam, hazaviszem az Édesanyámat.

- Úgy fájt, kincsem, mindenem, de csak téged néztelek, kislányom.
- Láttam a hátadon a kemény ágnyomát, felültettelek, hogy ne törjön tovább.
- Átöleltelek hevesen vert a szíved, arcod sápadtabb volt mint valaha, attól félttem, rosszul leszel.
- Nem tudtam mit tegyek anyukám, óvatosan simogattam fájó hátadat, könnyek szöktek szemedbe, mindjárt megyünk haza, édes kislányom, súgtad fülembe bizakodón.
- Ne félj kincsem, simogatón rám néztél, anyukám.
- Légy erős, kicsikém, itt vagyok veled, mondtad, s vállamra hajtottad fejedet.
- Szívemig hatottak szavaid, anyukám, szólni sem tudtam, csak simogattalak.
- Drága anyukám akkor már enyhült szívemnek kínzó fájdalma, amikor mellettem voltál.
- Szíved fölé hajtottam fejem, hogy érezd, mennyire szeretlek.
- Csodálatos, hogy újra velem, vagy édesanyám.
- Egyedül veled érzem biztonságban magam, kislányom, - gyengéden lánya arcát csókolta, kezét alig érezhetően simogatta.
- Kérlek nyugodj meg, drága édesanyám, megszakad érted a szívem.
- Ennyi fájdalmat már nem viselhet el gyenge szíved. Vigasztaljon a tudat, hogy itt vagyunk egymásnak örök szeretetben.

Letörölte patakozó könnyeit. Elérzékenyülve kérte: bújj hozzám, édesanyám, ahogy csak bírsz, s ne gondold másra. - Érezhetően jobban odasimult a vállához, erőtlen kezét lánya nyaka köré fonta. Már nem sírt, csak megértésre s rengeteg szeretetre volt szüksége.

Fejfájáscsillapítót adott anyjának, nagyon fájt a feje. Egy pohár tejet meg tudott vele itatni, s egy kis darab vajas kenyeret evett hozzá. Szeme csillant, mikor puszik sorozatával kényeztette. Olyan gyenge volt, hogy alig bírta kezét a lánya nyaka köré fonni. Beesett arcát lánya arcára tapasztotta, vágyódtak egymás közelsége után. Ölelte, amíg csak lehetett, de hagyta feküdni is. Anyja sosem szólna, hogy lefeküdj, inkább Jázmin fekteti. Szíve vérzik ugyan, ha leteszi, de tudja, jólesik neki a pihenés. - Nem megyek el mellőled, édesanyám, csak nyújtózz picit, kérlek. - Jázmin simogatja anyja kezét, még el nem bóbiskolt. Anya kedves hangjára ébredt. - Kislányom, kérlek, fekédj le. - Félálmában odabújt és átölelte anyját, elégedetten lánya arcához érinti arcát s elpihen. Megnyugvást ad neki lánya jelenléte, hogy hallhatja, érintheti és beszélgethet vele. Lelke sír, amikor lánya kedvesen és kellő óvossággal karjaiba veszi. Tudja, nem így kéne lennie, de neki lánya öle a végső menedék.

Szívfacsaró volt a látvány, évekket ezelőtt még életerős volt édesanya, aki rengeteget dolgozott. Most gyenge, s törekeny kis asszony lett, aki mára már csak lánya szeretetének él.

- Anyukám, tedd a vállamra fejed kérlek, hadd lássalak én is.

Édesanyja hátát simogatta, egyenletes mozgástól talán elszundikál. Nagyon feszes volt anyja háta az állandó görnyedt testtartástól, de nem bírta elviselni, hogy nem tudják egymást ölelni. Állandó fájdalmaikat karjai közt könnyebben viseli. Azt látni kell, ha az ebéd főzéséből visszamegy hozzá, milyen rajongással van érte anyja. Karjába veszi, simogatja, sokszor így pihennek egész délután. Anyja csak nézi lányát, s kezét fogja erőtlenül. Néha mindketten elkeserednek az élet megpróbáltatásain, könnyek közt vigasztalják egymást.

Hajnal felé már nagyon bágyadtak voltak a szemei édesanyjának, de úgy ragaszkodik lányához, hogy képes lenne fenn maradni.

- Anyukám, kérlek, feküdjünk le, tudom, nagyon zaklatott vagy, de semmi baj nem lesz, ne félj.

Óvatosan lefektette, lánya anyja karjai közé bújt. Jázmin úgy érezte, mintha anyja átölelte volna.

- Megható pillanattal ajándékoztál meg, kislányom, ezt már rég nem éreztem, édes gyermekem.

- Miért nem szóltál, ha ennyire hiányzik, anyukám?

- Szívem mélyén őriztem a legszebb érzést, melyet nekem adtál, amíg ölelhettelek.

- Ne sírj, kérlek, anyukám, ha így könnyebb neked, akkor így alszunk mostantól. Drága anyukám, aludj jól, szép álmokat kívánok.

- Neked is, édes kislányom! - és hosszan csókolta lánya homlokát.

Nyelckor ébredt Jázmin, anyja még aludt.

Három napja le se hunyta szemét drága anyja. Kiment a konyhába, elkészítette a reggelit, máskor anyja ilyenkor már mesélt Jázminnak a gyerekkoráról.

Jázmin három éves kora óta élt egyedül édesanyjával. Amit csak lehetett, megtett neki édesanyja. Hétvégenként hegyet másztak, imádták, amikor felértek a hegycsúcsra, ahol majdnem elérték a fehér fodros bárányleveleket. Estefelé sátrat vertek az erdei tisztáson, innen lesték a vadakat, ahogy vonulnak le a patakhoz inni.

A másik héten strandoltak, vagy moziba, színházba jártak. Egymásnak éltek, imádták egymást. Jázmin nem tudja másképp elképzelni az életét. Mióta édesanyja beteg, kicsit beszorultak a lakásba, de nem érdekli, mert a legdrágább kincse vele van.

Sokat gondolkodik anyja mozgásállapotán, de most az a fontos, hogy erőre kapjon, s hízzon. Szegénykét csak simogatva tudja masszírozni, s nagyon óvatosan, mert kiáll az összes csontja soványságától. Hallani sem akar rehabilitációs központról, félne, hogy az első megfázásba belehalna, s Jázmin is az elvesztésébe. Csak ő érhet anyjához, ő érzékeli szegénykéje fájdalmait. Szeretve lehet csak hozzá érni, hogy érezze, minden érintés szeretetből fakad. Drága édesanyja még mindig odaadó, minden kis mozdulata öröm lányának.

Anyja mindig jól nézett ki, emlékszik vissza, pirospozsgás arca volt, és nagyon szolid kis teremtés volt.

Este van már, anyja még mindig alszik. Jázmin sírva, gyengéden simogatja anyja arcát és hideg lábát melengeti, melyben rossz a vérkeringés. Már két éve fekszik.

- Mi a baj, anyukám, miért sírsz?

Hirtelen összerezzen anyja hangjától.

- Édesanyám, annyira örülök, hogy felébredtél, végigaludtad a napot. Hiányoztál és nagyon féltettelek, ilyen sokat még nem aludtál, édesanyám.

- Hadd öleljelek, anyukám, nem hagylak magadra, ígérem! - szemébe könny szökött. Egy kicsit bújj mellém, kérlek, kislányom! - kérte érzékenyen. - Elvett tőlem egy napot az alvás, hogy nem láthatalak.

Jázmin elsimította a haját édesanyja szeméből

- Annyira szép vagy, édesanyám, miközben mellébújt.

Lelkébe újra öröm költözött, hallgatva drága anyát.

Hangjából eltűnt a mély keserűség.

- Fáradt voltam, édes kislányom, szívem s lelkem megértette velem igaz szeretetedet. Szeretném ha az élet, még sok-sok évet adna nekem, hogy veled lehessenek.

- Szeretlek - zokogta Jázmin.

- Szoríts magadhoz, kislányom, ahogyan régen tetted, amikor nagyon örültél nekem.

- Minden mozzanatod itt van előttem, drágám, ezért olyan boldog még most is életem.

Jázmin csak ölelte, könnyei gurultak anyja sápadt kedves arcára.

- Meg fogsz gyógyulni, érzem, anyukám.

Édes lányához simult s közben befelé hulltak fájó könnyei.

- Hadd hozzam a vacsorádat, anya. Étlen s szomjan voltál egész nap.

Előbb megitta, megigazgatta párnáját, majd féltőn visszafektette. Csókokkal árasztotta el anyját, aki még a szeretett puszik ámulatát érezte, míg lánya visszaért.

Karjába vette gyönyörű mosolyában fürdő drága édesanyját.

Jázmin anyja arcát simogatta, s puszilta. Boldogan evett, jól esett neki a meleg húsleves.

Aztán karjaiba vette édesanyját, s gyengéden ölelkeztek, úgy, mintha még soha nem ölelték volna egymást.

Szeretetben, s hitüket megőrizve éltek még nagyon sokáig egymás örömére.

2017. december 21.

17. Kitartás a mindennapokban

Érettségi után 1995-ben rögtön elkezdtem munkát keresni, mert mindenáron dolgozni akartam. Hittel és reménnyel álltam neki keresni. Naponta végigböngésztem az újság „munkát kínál” rovatát, de mindig szomorúan tapasztaltam, hogy számomra nincsen olyan munka, amit el tudnék végezni. Lelkileg kiborultam, mert nem azért tanultam, hogy egész életemben szociális segélyen éljek. Ez túl nagy büntetés volt nekem azért, mert mozgássérült vagyok. Hinni akartam, hogy megállok a helyem a társadalomban, de tudomásul kellettennem, hogy még a védett, sérült munkahelyeken sem kellettem, mert félték, ahogy mozgok, hogy elessek és ők nem tudnak felelősséget vállalni értem. A kezem sem volt elég ügyes, hogy iksz idő alatt egyforma kis gombokat be tudtam volna zacskózni.

A másik helyen értelmi fogyatékosokkal és siketekkel használt ruhákat kellett volna válogatnom. De ott is ijesztőnek tűntem, és még beszélgetni sem tudtam velük, mert nem kommunikáltak.

Annak idején csak segítséggel közlekedtem, ha akkor felvesznek valahova, nem tudom megoldani a munkába járást. Anya nem vállalhatta be a szállításomat, mert az rengeteg plusz költséggel járt. Munka terén eláshattam magam, csődöt mondtam. Akkor is csinálni akartam valamit, utáltam magam azért, mert sérült vagyok. Mindig csak azt hallottam, hogy nem fogok tudni dolgozni.

Végső elkeseredésemben kaptam egy fehér-barna anyakecskét. Még picike volt, a barna nagy vesszőkosárban cipeltem, úgy dédelgettem. Jennifernek neveztem el, akkoriban nagyon tetszett ez a név. A családnak nem igazán tetszett Jenni, mert nem volt szabad ól. Apámat hiába kértem, hogy csináljunk egy faólat Jenninek. Csak a mézesmadzagot húzta el előttem, amíg megígérte. Kicsit elkezdtük, tartottam a deszkát, közben a szomszéd kertész oszlopának támaszkodtam, hogy el ne essek. Aztán röhögött egyet, és Pató Pál módjára azt mondta apám: - Hej, ráérünk, talán holnap folytatjuk! - evvel el is ment. Nagyon dühös voltam rá: - Ekkorra szemétséget még nem láttam! - kiabáltam. Ha tudnám, megcsinálnám egyedül. Istenem, miért nem adtál legalább jó kezeket nekem, hogy ólat tudjak építeni. Szegény Jennifer így halálra lesz ítélve, s ettől félttem. Mindig ez volt, s gyűlöltem, ha valamit akartam, s apám nem, az mindig elmaradt.

Jenni nagyon elkényeztetett jószág volt, ha kikötöttük, hogy legeljen, naphosszat csak mekegett, rossz volt hallgatni. Így vihettem legelni, de ennek ára is volt, elkötöttem a fától, s vezetni akartam. Néha ment is szép lassan, de amikor begyorsult önagysága, elrántott és addig húzott maga után, míg el nem engedtem.

Napi szinten a pincedombról felugrott a háztetőre, s végigszaladt a tetőn, majd mekegve ráugrott az előszoba műanyag tetejére, kis lyukakat hagyva a műanyag tetőn, s esőzéskor be is áztunk. Vödörket tettünk a lyukas részek alá, ebbe csöpögött az esővíz.

Késő tavasszal már elég meleg volt, hogy ne kelljen fűteni. Egész nap csak olvastam bent, és átfagyva kiültem a libákhoz. Libuskáim egy önetetővel voltak elkerítve, hogy ne tudjanak messze elmenni, legfőképp bejönni a lakásba. Ha elszabadult a pokol, akkor kutya, kecske, liba, kacsa, mind a lakásba jött utánam. Gyakran kiabált velem ezért anyám.

- Most mit csináljak? Keresnek, mert szeretnek! - nevettem.

Odaültem az önetető elé, hívnom se kellett őket, megláttak, s már totyogtak is, a maguk nyelvén elcseverészkedtek. Rám hajtották fejeiket, lágyan csipkedtek, csillogó fülbevalóm után kapkodtak.

Eljött az idő, mikor Jenni üzekedni kezdett, s bakkecskére volt szüksége. Tudni kell, hogy a bakkecske iszonyú bűdös jószág. Csak úgy bűzlött tőle udvarunk. Jenni erre az egy éjszakára a terményesbe lett összezárva a bakkecskével.

S másnap rám várt, s nehezen ki kellett takarítanom a bűzbomba helyét. Soha nem volt dolgom bűdösborzzal, de most legalább sejtelem volt róla, hogy milyen bűdös lehet, mikor megjelöl.

Anya kendőt kötött a fejemre, számra és orromra vékony sálát, hogy kevésbé érezzem a könnyfakasztó bűzt. Bendzsi kutyám be akart velem jönni a helyiségbe.

- Kinn maradsz, Bendzsikém, nem akarom hogy te is bűdös légy. Ül az ablak alá, játssz velem Rómeót és én leszek Júlia, csak ne sírj!

Kisöpörtem, s fel is mostam a cementlapot.

Titokban örültem, hogy Jenninek hamarosan kiskecskéi lesznek.

Bementem és rögtön a fürdőkádba ültem, miután levetkőztem. A víz tele volt habfürdővel, jól elfeküdtem benne, s hamarosan tisztára csutakoltam magam.

Öt hónap múlva két kiskecskének adott életet Jenni. Kiköpött hasonmásai lettek Jenninek, mindketten nőstények voltak. Rengeteget játszottam velük, már dússálni akartak, ha megláttak. Jennit távol kellett kötni a bodzabokortól, mert ha bodzát eszik, akkor bűdös lesz a teje. Apunak mindig megállt, ha fejte. De ha ketten fejtük anyával, akkor mindig ugrált, hiába fogtam, s simogattam a kis dögöt.

Mivel magát a tejet nem szerettem, anya kakaót főzött belőle. A kecsketej nagyon egészséges, egy kicsit összeszedtem magam, mióta ittam.

A kiskecskéket eladtam, darabját ötezer forintért. Örültem, hogy kerestem egy kis pénz. A pénzt örömmel odaadtam anyunak.

Sajnos Jennifert elpasszolta apám tudtomon kívül két zetor trágyáért.

S Jenni végzetes balesetet szenvedett, újdonsült gazdája nem tudta, hogy Jennire néha rá kell nézni, mert rácsavarodhat a fára. Két hét sem telt el, s Jennifer felakasztotta magát.

2018. január 06.

Nagy Vendeltől kölcsönkapott verse díszíti novellámat. Hálás köszönetem érte.

Nagy Vendel
Elszökött a kecském

Elszökött a kecském,
Messzire futott.
Friss füvet keresve
Elkalandozott.
Szóltam neki, hogy
Gyere haza most.
Meghallotta hangom
És hazafutott.

Visszajött a kecském,
Hús vizet kapott.
Hálából énnékem
Friss tejet adott.
Megdicsértem ott,
Hogy szót fogadott.
Megörült és gyorsan
Legelni futott.

2016 október 16.

18. Szív rejtekén

Jázmin kiment az istállóba és befogta lovait. Túlságosan szomorú volt ahhoz, hogy itthon üljön. Elmegy egyet szánkózni, a friss levegő jót tesz neki, s a lovakat is megjáratja legalább. Jól kizokogja magát, s megnyugszik a lelke. Imádta a telet, olyan romantikus volt számára, ahogy fehérbe öltözik a táj. A fekete fák végre mennyasszonyi ruhát öltenek.

Hóaplantól roskadoznak a fenyők ágai. Az utcai lámpák fényei sárgásan tükröződnek a fehér hócsodán. Minden olyan nyugodt és csendes, kihaltak az utcák. Lovak leheletét látni a hidegben, a falu gátján vékony jégártya képződött. Jázmin még sosem látta befagyva. Gyermekként sokat játszottak benne hűgával, s barátnőivel. Leültek a gátra, köveket dobáltak és énekeltek. Istenem, egyszer minden emlékké szelődül és az idő forgásában megkopik.

Épp, mikor harangoztak az esti misére, akkor tért rá az erdei útra. Koromsötét volt, csak a hófehér hó világított egy kicsit. Felkapcsolta a viharlámpáját, s szekerére akasztotta. Lovai is nyugodtan bandukoltak előre, zene volt füleinek, ahogy patáik alatt ropog a hó. Cseppet sem félt, mert gondolatban vele volt Csillaga.

Ez a találkozás mérföldkövet jelentett életében. Mintha valahová megérkezett volna. Sok évig remélte, valami jó fog történni vele. A belső hangja ezt súgta neki. De azt se tudta, mi vagy ki lesz az. Képzelné nem szeretett, inkább két lábon állt a földön. Álmodni sem mer, az álom hamar szertefoszlik. Akkor sem hitt, mikor tenyeréből jósolt neki kolleganője. Szép nyári nap volt, kolleganője azt mondta neki: - Eljön egy talpig úriember, aki segíteni fog neked. - Jázmin nem hitt neki, akkortájt nagyon nehéz időszakon ment keresztül.

- Jajj persze, ha nem láthatom, s nem érinthetem, akkor mit érek majd vele. Mit csinálok majd, amiben segítene az a kedves idegen?

- A tenyered nem hazudik, kislány! - mondta.

Sok évig nem történt semmi sem. Csak bolyongott, s nem találta helyét. Néha eszébe jutott, mit mondott neki kolleganője.

- Az olyan véletlen lenne, mint a fehér holló az égen - gondolta magában.

Hihetetlenek tűnik, de bejött a jóslat. Csodálatos volt a legelső perc, amikor Csillaga kopogtatott. Örömeiben táncra perdült, forgott körülötte a világ. Rengeteget tanul tőle, a gondolat útján szárnyalnak. Olyan szép lett az élete, mióta a közelében tudhatja, mintha a fellegekben járna. Azt kívánja, soha ne érjen véget. Megható a törődése és az odafigyelése. Édesanyján kívül ő az egyetlen, aki megérti. Repülnek vele a napok és évek. Ha Jázminon múlna, visszaporgetné a vele eltöltött csodálatos éveket, hogy újraélhesse. Nem is tudja, mi lenne vele, ha nem sodorta volna felé az élet.

Féltőn és ragaszkodón kapaszkodik Csillagába. A szélről is óvna, hogy soha ne érje baj.

Szíve rejtekén őrzí egy bársonyos kis szobában. Ott bármikor megtalálhatja. Egy fonott hintaszéket tett a szobába, amelyben pihenni szokott délutánonként. Jázmin gyakran mellé ül, s fogja, simogatja kezét, ha álomra hunyja fáradt szemét, érezze, nincs egyedül. Kalitkában dalos ajkú kismadárkái derűre fakasztják.

Jázmin idővel megtanulta őt szívével látni. Le se kell hunynia szemét, hogy lássa gyönyörű arcát, vagy felidézze bársonyos hangjának kedves csengését. Ha sokáig nem hallja, reszket a lelke félelmében. Nagyon félti szép Csillaga egészségét. Számára nagyon fontos Csillaga, a neve könnyeket csal két szemébe.

Könnyfátyol függönyként gurulnak könnyei arcán, úgy hiányzik neki. Érzi, vele van most is, simogatja kezét.

Jázmin átfogja szívét, mintha ölelné Csillagát, itt vagyok veled, zokogja a végtelenbe.

Mintha arcát cirógatná és azt kérné tőle, menj haza kérlek, nehogy bajod legyen.

- Érzem arcomon kezedet - suttogja Jázmin.

Megfordult és kifelé ballagtak az erdőből. Jázmin szíve fölé hajtotta fejét szép Csillaga.

Kilenc óra felé hazaértek. Lecsutakolta lovait, friss szénát és vizet kaptak. Becsukta az istállóajtót maga után.

Bement a házba, odaült a cserépkályha mellé, sokáig elnézte a vörös lángú táncoló tüzet. Csillaga is vele volt, és mélységes nyugalmat érzett szíve körül.

- Vigyázok rád, ne félj, s őrzöm álmodat, szép Csillagom!

Mielőtt elaludt volna, egy könnycsepp gurult le vánkosa sarkába.

Árnyas lombú fák alatt

Bolyongva kereslek csillagom.
Nem lellek sehol sem.
Hogy is lelhetnék,
hisz túl távol vagy tőlem,
s nem tudok ellene tenni semmit sem.
Néha képzeletemre hagyatkozom.
Most is úgy érzem, itt vagy velem.
Tárt karokkal szaladsz felém,
s én is igyekszem eléd,
karjaid közt lehessek minél előbb,
s ölelhesselek olyan gyengéden,
ahogyan a szívem kívánná.
Kezedet szeretettel nyújtod felém
fénylő csillagom, s én boldogan elfogadom.
Most az egyszer nem hallottam
csacsogni a kis patakot, mely
annyiszor feledteti bánatom.
Csak rád figyeltem.
Repítettél árnyas lombok alatt.
Csuda jó kedvünk volt.
Bársonyos hangodon dalra fakadtál.
Felértünk a dombtetőre, s leültünk.
Öled rejtekében megpihentem.
Féltettem a boldog percet, hogy vége szakad.
Gyengéden átöleltem derekadat.
Suttogásomat csak te hallhatod.
A perc minden másodpercében
feléd szállnak gondolataim.
Isten szép madárkáinak dalával
szeretetem minden cseppjét neked küldöm.
Ott vagyok a hajnali szellő lágy fuvallatában,
s simogatom gyönyörű arcodat.

Oly gyorsan elillant a képzelet, mint a
lila ibolya illata.
Nélküled sivár lett ismét a nagy erdő.
Zokogva szívemre teszem kezem:
s megtalálalak szívem legszebbik szobájában.

2018. január 3.

19. Hitem ereje

Katolikus családból származom, de sohasem gyakoroltam a vallást igazán. Nem éreztem rá késztetést, édesanyám sosem kért rá, hogy imádkozzak. Mégis, néha mondott nekem imákat. Amikor távol voltam tőle, messze idegenben, elalvás előtt az intézetben, a kemény priccsen összegömbölyödve, halkán zokogtam, hogy a többi gyereket fel ne ébresszem. Úgy hiányzott édesanyám ölelése. Minden este felidéztem arcukat, úgy imádkoztam értük.

- Én Istenem, jó Istenem, lecsukódik már szemem, - kezdtem.

A „vigyázz reám”, azt gyakran kihagytam, mert én nem voltam fontos. Így folytattam:

- Vigyázz drága anyukámra, apura, a húgomra, Mónikára. Drága nagypapámra külön vigyázz, s kérlek gyógyítsd meg a lábát, hogy még sokáig láthassam, nagyon szeretem az én egyetlen drága nagyapámat. Köszönöm. Szébb legyen a napjuk holnap. Ámen.

Amikor féltem és félek, akkor imádkozom, és mindig betértem az utamba eső templomba. Nem csupán az ima végett, hanem a falfreskók végett is. Sokáig nézelődtem csak, s a templom hűvösében s mély csendjében éreztem, ahogy a zaklatott lelkem megnyugszik.

Szüleimmal csak ritkán jártunk misére. Amikor Pesten voltam, a nagynénémék minden hétvégén kivittek hozzájuk, szombat esténként misére mentünk.

Jóska bátya a kórusban énekelt fent a karzaton. Nagyon szép hangja van Jóska bátyának. Nene és unokanővéreim mellett ültem. Hittel és reménnyel hallgattam a szentbeszédeket.

Szabadidőmben gyakran lapozgattam a Biblia oldalait. Számomra az a nagy piros könyv kereszttel rengeteg titkot rejtet. Óvatosan lapozgattam, mert vigyáztam, el ne szakadjon.

Kilenc éves koromtól járt hozzánk a tisztelendő atya hittant oktatni. Mivel az intézetben nem volt akkoriban hitoktatás. A plébános úr minden első hét szombat délutánján eljött hozzám, amikor hazajöttem. Nagyon sok imát tanított nekem és mesélt, a következő alkalommal aztán kikérdezett. Fehér kis imakönyvemet anyától kaptam. Abból tanultam az imákat, Pestre is vittem magammal a kis szentképeket, amit a tisztelendő úr adott nekem. Örömmel mutattam meg a gyerekeknek a kis szentképeket. Nem is tudtam, hogy a csoportomba kevés olyan gyerek volt, aki otthon hittant tanult.

Komolyan vettem a tanulást, de a Miatyánknál mindig megakadtam. S ilyenkor borzasztóan zavarba jöttem. Ő ezt tudta, hogy zavarban vagyok, bátorítóan megsimogatta arcomat. Mindig meleg volt a keze, s megnyugtató, szelíden rám mosolygott, s azt mondta, hogy elmondjuk még egyszer Henikém együtt a Miatyánkot, tudni fogod, nem kell megijedni, mondta. Mindig szeretettel volt felém, előtte mertem mozogni, látott vidáman, s szomorúan, mindig kikísértem a drapp Trabantjáig. Boldogan mondta, hogy legközelebb találkozunk, amikor itthon leszel Henikém.

Nem is tudom, hány éves lehetett, mikor megismertem őt. Csak azt, hogy magas, szikár, sovány, fekete hajú és sápadt volt az arca. Biztos a betegsége miatt, mert gyakran fájt a gyomra, sajnáltam szegényt.

Egyszer nagyon meglepett, Pestre jött magának gyógyvízért, s meglátogatott az intézet falai közt. Sírtam, s mosolyogtam egyben, megláttam, s akkor először örömben megöleltem. Megsimogatta fejemet, s letörölte könnyeimet.

- Úgy örülök magának, tisztelendő bácsi.

Leültünk a padra, s a tenyerébe vette kezeim.

- Anyukádék jól vannak, s sok pusztit küldenek neked! Hoztam neked valamit - mondta, s a zsebéből elővett egy kabala fekete cicát, mely tapsolt, ha megnyomtam a hátát. Ezt a kis kabalát máig őrzi a fiókom mélye. Megköszöntem az ajándékot, még sokáig beszélgettünk, aztán nehezen, de elváltunk. Úgy jöttem volna haza vele, de nem mehettem, csak sóvárogva néztem a kedves, fekete ruhás plébános után.

- Csomikám ne sírj már, három nap, s jön érted anyukád! - mondta nevelőm.

- De az még olyan messze van, ki se bírom, Anna néni!

1985 tavaszán egy hétköznapon áldoztam. Azért kellett külön áldoznom, mert így következő év májusában bérházasodhattam a többi gyerekekkel.

Nagyon vártam az áldozásom napját. Szép fehér hosszú ruhám volt, fejemen koszorú, mintha menyasszony lettem volna. Összekulcsolt kezemen rózsaszínű rózsafüzérem, amit mai napig őrök. Házunk előtt a zöldellő fűzfa alatt állok, anya ebben az ünnepi percben fényképezett le.

Cseppet sem bánom, hogy csak szüleim és testvérem van ott e szép alkalmon.

Egyre izgatottabb vagyok, ahogy az árnyas lombú gesztenyefák alatt sétálunk.

Templomba belépve szenteltvízbe mártom ujjam, majd keresztet vetek. A gyóntatószék elé siettek anya segítségével. Majd belépek, s minden úgy zajlik, ahogy tanultunk a tisztelendő atyával. Halkan válaszolok kérdéseire. Bűneim hiányában, azért lelkekre köti, hogy mondj el néhány Miatyánkot, mielőtt áldoznál Henikém. Szelíden rám nézett, mikor kiléptünk a gyóntatószékből. Keresztet vetett homlokomon. A lelkekre bízott Miatyánkot egy padban lehajtott fejjel csendesen és kellő meggyőződéssel elimádkoztam.

Következő év májusára édesanyám két egyforma gyönyörű szép ékszínkép hosszú ruhát varrt nekünk. Orgonaillatú napsugaras május vasárnapján húgomék osztályával én is bérházasodhattam, a templomi freskók szebbnek tűntek a falon, mint máskor.

Sok évig még élvezhettem a plébános úr társaságát. Azt sem tudom, hogy miért ment el, s hova sodorhatta az élet. Soha többé nem láttam, s a mai napig bánom, hogy felnőttként nem kerestem meg őt. 2004-ben halt meg.

Emléke örökké szívemben él.

Gyermekkorom egyik szép húsvétján eljött hozzám a plébános, megajándékozott a szent családot ábrázoló képpel. A kis lapot ki lehet nyitni, a tisztelendő atya egy szonettet írt nekem. Ezt a lapot nagy becsben tartom. Ma egy papírdobozban tucatnyi kincseim közt megtaláltam, az írás ugyan megkopott, de az én öröömömre el tudtam olvasni az elmosódott szép sorokat. Annak idején is nagyon sokat jelentett nekem, sok év után újraolvasva keze írását, könnyeket csal szemembe. Bármikor előveszem versét, érzem, hozzám szól. Lelkünkben őrizzük legszebb kincseinket, ennél nincs szebb a világon.

Álljon itt novellám végén Némedi Ferenc atya szonettje.

Biztos vagyok benne, hogy figyel az égből.

2018. január 16.

Szonett Hennikéhez

Csak egyszer láttalak,
Mindjárt megszerettelek.
Szívembe zártalak,
El sem felejtelek.

Bojtó kis lábadon,
Már nem könnyíthetek.
Fáj a szívem nagyon,
Mert nem segíthetek.

Kecses szép kis virág,
Keresztet hordozó
Törékeny kis virág.

Kövessen égi fény
Göröngyös utadon,
Gyönyörű kis remény.

Hosszúhetényi plébános 1987.

20. Karácsony csodás pillanata

Amolyan átlagos, szomorkás hangulatban volt. Fekete szürkés idő volt, a kopár fákon egyetlen madár sem ült. Pedig hogy szerette a kis stigliceket, akik piros és sárga tollruhácskájukban úgy néztek ki, mint a bohócok. Tél beálltával mindig tele volt az ablakpárkány napraforgóval, dióbéllel, hogy aranyos kis madárkái éhen ne haljanak. Jázmin még a verebektől sem sajnálta az eleséget, mert ők is Isten szép madárkái.

December volt ismét, semmi kedve nincs a karácsonyhoz. Minden évvel kicsit távolabb áll az ünneptől.

Legszívesebben elmenne egy wellnessbe, ahol kedvére úszhatna, ott legalább boldog lenne. Nem érezné magát feleslegesnek, mostanában ezt a kiveret kutya állapotot érzi magán. Igyekszik olyan gyorsan lelépni otthonról, ahogy csak tud. Akkor jönne vissza, ha vége mindennek, s visszatérhet a megszokott hétköznapihoz. Jázmin egyedül él, nem volt se férje, se gyerekei. Pedig úgy szeretett volna valakihez tartozni, aki megérti bánatát, s örömet. Gyermekének pedig szeretne volna megtanítani az ünnep örömet, s fontosságát. Az ajándéknak szívből jövő örülés kimutatását, s megköszönését. Nemcsak elfogadni, s pillanatokon belül széttépni a csomagolást, egy sarokban pár percig játszani vele, aztán elhajítani, akár egy darab fát. Amiért a szeretteid hónapokon át dolgoztak, hogy meg tudják venni unokáiknak.

Nagyon régen, novemberben már lázban égett, annyira várta a karácsonyt. Kis karácsonyfájára égősort aggatott, s feltette a számítógép asztalára, fényben úszott egész nap. Öröm költözött ünneplőbe öltözött szívébe. Kis szobájából kizárta a rossz érzést, s átadta magát a lelkéből áradó szeretetnek. Karácsonyi zenét hallgatott, amely megnyugtatta, és elhitette, hogy minden ember, akiben van egy kis szeretet, így tesz.

Végre leesett az első komoly hó. Mennyasszonyi ruhába öltöztek a fák, hófehér párnák ültek a háztetőkön.

Szánkózó gyermekek sikongattak a szomszédos dombtetőről. Jázmin imádott szánkózni, sajnálta, hogy már kinőtt belőle. Egész aprón megszerettette vele édesanyja a szánkózást. Akkor nagy telek voltak, édesanyja beültette a kis karfás szánkójába, s suhantak, a kislány nagyokat kacagott. Visszafelé jövet édesanyjának túl könnyű lett a szánkó, hátra nézett, a kislány rózsaszín bundácskájában ott feküdt a hóban. Nem sírt, hanem nevetett, mikor anyja felvette a hódunyhából.

Hamar kitalálta Jázmin, hogy mi válthatná fel a szánkó örömet. Nagy udvarukban rengeteg fenyő állt, ilyenkor télen, mikor behavazott, úgy nézett ki a házuk, mint egy meseház. Pontosabban a Mikulás háza, még a kerítés is hóval volt borítva. Az ereszen nagy kövér jégcsapok lógtak.

Az utcáról nem láttak be, angyalkázni támadt kedve. Hirtelen hátradobta magát, kezét-lábát széttette, hogy angyalka nyomot hagyjon maga után, óvatosan kihempergett az angyalka nyomatból. Aztán a kutyáját hívta könyörgőn. Oda is ment hozzá jámboran, Jázmin kis hógolyókkal üdvözölte kutyáját, aki örömeiben megfürdött a csillogó hóban.

Felállt, s a legjobban lelógó fenyőág alá állva megfogta a fenyőágot, s magára rázta az ágon lévő összes havat. Egyszerűen imádta a havat, gyakran mondogatta édesanyjának, hogy már csak egy ló hiányzik a házból, s lovas szánnal milyen jól lehetne szánkózni. De szép is lenne a téli éjszakában egyet szánkózni, kísérnének a csillagok, s az ezüst fényű hold, amely koronát rak a sötét égbolt fölé. Befagyott tó tükre mellett vágtatnék, cseppet nem félnék, mert arra gondolnék, hogy hazavársz, édesanyám. Édesanyjának könny csillant szemében.

Pár nappal karácsony előtt Jázmin késő délután felnézett a kék égre, vörös volt az ég alja, holnap szél lesz. Emlékezett, még gyerekként anyukája azt mondta neki, hogy azért piros az ég alja, mert a Jézuska süti neked a szaloncukrot.

Kétezertizenhárom szentestéjén felcsendül a mennyből az angyal éneke. A kis műfenyőt körülállva, kezeiket összefonva karolják egymást. Jázmin egy jókora csomagot ad édesanyjának. Édesanyja még mindig eljátssza Jázminnal, hogy nem kapott semmit. De ez őt hidegen hagyja, mert imádja édesanyját. Kisvártatva édesanyja felveszi a lány ajándékát. A lány örömtől csillogó szemekkel és piros arccal bontogatja ajándékát.

Nem gondolt ő semmi másra, csak egy kis meglepetésre. Szíve nagyot dobbant, mikor rátalált egy kis ékszerdobozra. Remegő kézzel gyorsan nyitotta, Szűzanya aranymedálja ott feküdt a kis párnán. Zokogásba tört ki, s hosszan ölelte édesanyját, aki maga is sírt lánya örömétől. Ez a gyerekkori vágy most teljesült, mert aki egykoron megígérte neki, az nem teljesítette ígéretét.

Attól a perctől, ahogy édesanyja nyakába tette az aranymedált, azóta Szűzanya vigyázza Jázmin életét. Jázmin örök emlékként őrzi szívében annak a karácsonynak csodálatos perceit.

2017. december 12.